

LANŽHOT

zpravodaj městského úřadu

3 2008
ročník IV.

Cena: 10,- Kč

Mateřská škola Lanžhot srdečně zve všechny spoluobčany na HODY VE ŠKOLCE. Strúhání máje bude v úterý 9. 9. od 14 hodin, hody s průvodem a stavjáním máje začínají ve středu 10. 9. v 15 hodin. Přijďte se podívat, jak hodují naši nejmenší!

*Hudba: František Maňas
Text: Vladimír Salčák*

Dobře je vám - valček

Do bře je vám Lanžhočané, když začne vínko zrát.
Do pohárků, do skleňůch možete nalít.
Vínko ryzíčko vě, vínko, co pijete rád,
do bře je vám Lanžhočané, když začne víno zrát.

2. Dobře je vám Lanžhočané, hody sa blížíjů,
červenice, košuleny maměny chystajů.
Začne muzika hrát, stárci zavýskajů,
dobře je vám Lanžhočané, hody už začínajů.

3. Dobře je vám Lanžhočané, můžete víno pít,
potom se svů galánečků k muzice také jít.
Sólo zatancovat, stárku do kola vzít,
Lanžhočané, Lanžhočané, dobře je na světě žít.

(Přesný opis písně, kterou věnoval Vladimír Salčák Lanžhočanům.)

*Stavění máje u Lamberků a u Hrubé hospody
(fotografie jsou z Vlastivědy moravské, r. 1911)*

Vázení spoluobčané,

letošní rok se vyznačuje opravami místních komunikací a chodníků. Doposud byly opraveny komunikace v ulicích Nerudova, Mlýnská I. a Na Pastuškách, části chodníků v ulici Komárnov, Masarykova a v Kostické u lékárny. Na chodníku u lékárny nebyl zhotoven snížený obrubník pro přechod ke Smíšenému zboží u Jeřábků, protože při opravě komunikace od kostela směrem na Kostice v příštím roce bude

mezi lékárnou a obchodem zhotoven kvůli bezpečnosti zvýšený přechod pro chodce, takže tam žádný schod nebude. Nyní probíhá oprava chodníku v ulici Masarykova od pomníku k Boží muce. V Nové ulici se dokončuje kanalizace dešťových vod. V polovině září začne

pečnosti je u některých hracích prvků nutná úprava povrchu buď pískem nebo oblázky. Použili jsme oblázky, které se nám zdály být vhodnější než písek.

proti veřejnému pořádku dle § 47 odst. 1 písmeno c) zákona 200/1990 Sb. o přestupcích. Každému za porušení § 47 tohoto zákona může být udělena pokuta ve výši 1 000 Kč. Myslím, že více ohleduplnosti by tady neuškodilo. Každý ať se vžije do role toho druhého.

oprava komunikace a parkoviště U Stadionu. U dalších dvou akcí, vodovod průmyslová zóna a rekonstrukce sběrného dvora čekáme na přiznání dotace (září), respektive na provedení výběrového řízení, což nijak nemůžeme ovlivnit. V staré školy byly instalovány hrací prvky pro děti. V září zde bude ještě provedena výsadba zeleně podle připraveného projektu. Částkou 90 000,- Kč se na tomto projektu podílí Moravské naftové doly. Z důvodu bez-

Blíží se hody, a tak bych chtěl připomenout průběh hodů. V loňském roce, kdy byl jeden stárek, byl v pondělí na hody průvod pro starostu a duchovního otce. V letošním roce máme stárky dva, proto se vrátíme k tradičnímu průběhu hodů. V neděli na hody se půjde pro prvního stárka, v pondělí pro druhého a v neděli na hodky zase pro druhého stárka.

V sobotu na hody bude v místním muzeu v 16 hodin otevřena výstava obrazů snad nejznámějšího malíře jižní Moravy Antonína Vojtky. Všichni jste srdečně zváni.

Přeji všem pěkné prožití hodů.

Starosta města František Hrnčíř

LANŽHOTSKÉ HODY 2008

Hodové folklorní akce, společenské události a zábavy

Sportovní akce

Pátek 12. 9.

- 20.00** Předhodové zpívání mužáckého sboru a jeho hostů
- sál restaurace Podlužan
- 20.00** hospoda U Zámečku – THE TEACHERS

Sobota 13. 9.

- 9.00** kopaná žáci - Bzenec (Šlajsa)
- 10.45** žáci - Bzenec (Šlajsa)
- 10.00** kopaná dorost - Rakvice (Šlajsa)
- 14.00-19.00** místní muzeum
- 15.00** předání stárkovského práva
- 15.30** stavění máje
- 16.00** zahájení výstavy obrazů Antonína Vojtky ve dvorní části muzea
- 20.00** cimb. muzika Jožky Severýna Pod Víchů
- 20.00** KACA BAR – skupina APOLLO
- 20.00** hospoda U Zámečku – LALOK BAND
- 20.00** Pizzerie – skupina COLORADO
- 20.00** letní terasa Podlužan – Dalin Sokol a spol.

Neděle 14. 9.

8.00	ranní mše svatá	
10.00		kopaná A mužstvo - Hroznová Lhota (Šlajsa)
10.00	hodová mše svatá	
13.00	odchod chasy pro 1. stárka	
14.00-19.00	výstava ve dvorní části muzea	
14.00-19.00	místní muzeum	
15.00	krojovaná zábava pod májů	
19.00	areál Na Baště – beseda u cimbalu	
20.00	slovácký dvůr hospody U Bartošů – THE TEACHERS	
20.00	taneční zábava Pod Víchů – Luděk Budín	
20.00	KACA BAR – vystoupení houslistky Ilony Stryové	
20.00	Pizzerie – skupina GRAF	
20.00	večerní zábava v Podlužanu	

*Hodová mše svatá v 10 hodin
bude odvysílána
v přímém přenosu
v kabelové televizi.*

Pondělí 15. 9.

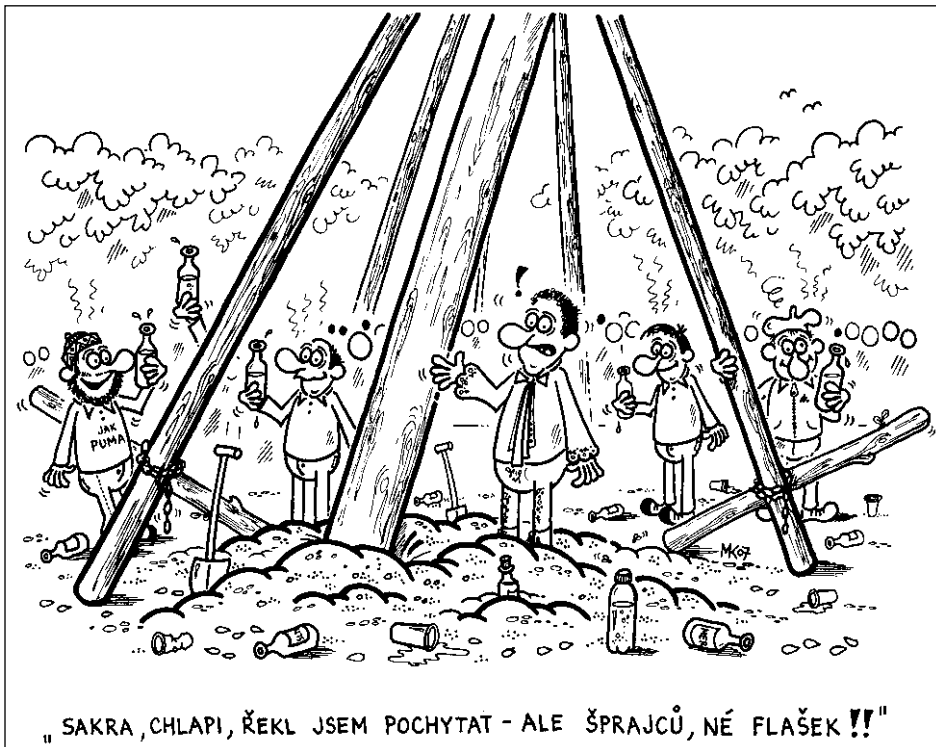
9.00 mše svatá
Po mši svaté v 9.45 hodin bude společný odchod průvodem na hřbitov, kde vzpomeneme na všechny zemřelé spoluobčany. Duchovní otec P. František Putna zve do průvodu i na vzpomínkovou pobožnost všechny občany i ty, kteří se nezúčastní mše svaté v kostele

dopoledne	letní terasa Podlužan – ESSO Galánci
dopoledne	hospoda U Zámečku – malá dechová hudba
10.00	KACA BAR – cimb. muzika Hudci
10.00	dech. hudba Lanžhotčanka na tenisových kurtech
10.00-19.00	výstava ve dvorní části muzea
10.00-19.00	místní muzeum
14.00	odchod chasy pro 2. stárka
15.00	krojovaná zábava pod májů
20.00	večerní zábava v Podlužanu

Úterý 16. 9.
9.00 tenisový turnaj neregistrovaných hráčů
16.00 **taneční zábava v Podlužanu**

ÚVRATÍ

Jož. Uher

Pod májí verboval jsi po platuňky.
Ty v tanci sukněmi jsi roztáčela vír.
A oči vábily jak hloubky tůňky.
Ty rozmíšky jsi proměňoval vínem v smír.

Pod májí jucháním byls šohaj v ráži!
Tvůj smích zpod canglíčků byl k lásce vyzvání.
Rád k žárlivosti dívčí srdce „drážils“,
však proti sokům Tvoje jak zvon vyzvání!

Pod májí, když k ní plížila se luna,
Tvé dlaně spěchaly za dívčím vábením.
Noc tiše přes vás šplouchla jako vlna...
Je milování studnou s nízkým roubením!

**Dnes oba pod májí když vzpomínkou se do včerejšků
obráť,
tu, jako hudbě kdysi, marně Času poroučejí:
„Úvratí!“**

Také oráč jednoho dne zatočí na úvratí pole poslední brázdu, vrátí pluh do „šopy“ a už s ním nikdy novou brázdou pole neotevře. A nikdo druhý nezabrání tomu, aby se pole změnilo v úhor...

Činnost Komise k projednávání přestupků města Lanžhot

Anna Moučková, zapisovatelka KPP města Lanžhot

Komise k projednávání přestupků města Lanžhot je zvláštním orgánem obce zřízená podle § 106 odst. 1 zákona o obcích starostou obce, který jmenuje předsedu a členy této komise. Předsedou KPP může být jen osoba s právníkým vzděláním nebo zvláštní odbornou způsobilostí k projednávání přestupků. Pro Lanžhot tuto funkci již téměř 15 let vykonává Ladislav Minařík z Poštorné. Členy komise jsou Ludvík Svozil, Mgr. Antonín Hostina, Miloslav Dřevo a Ing. Josef Polách.

Podle § 53 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, tato komise projednává přestup-

ky proti veřejnému pořádku, přestupky proti občanskému soužití, přestupky proti majetku a přestupky proti pořádku v územní samosprávě.

Při projednávání přestupků se komise řídí přestupkovým zákonem a zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád. Přestupková komise je místně příslušným

správním orgánem k projednávání přestupků, ke kterým dojde v územním obvodu města Lanžhot. Může také projednat přestupky, ke kterým došlo v územním obvodu jiného správního orgánu, je-li jí takový přestupek k projednání tímto správním orgánem postoupen a pachatel přestupku se v obci zdržuje nebo pracuje.

Přestupková komise jedná a rozhoduje ve tříčlenném složení, ústní jednání jsou neveřejná.

V roce 2007 došlo přestupkové komisi k projednání celkem 37 přestupků. Jeden přestupek přešel z roku 2006. Pět přestupků bylo odloženo z toho důvodu, že proti obviněným z přestupku bylo současně vedeno i soudní řízení pro trestný čin. K projednání zbylo 33 přestupků. Při projednávání bylo uloženo 20 pokut v celkové výši 28 500 Kč. Dalších 24 000 Kč bylo uloženo jako náklady správního řízení. Devět přestupků bylo zastaveno a to v sedmi případech proto, že spáchání skutku, o němž se vede řízení, nebylo obviněnému z přestupku prokázáno a ve dvou případech proto, že v řízení o přestupku urážky na cti došlo ke smíru.

Přístup některých občanů však práci komise ztěžuje, zejména tím, že se na předvolání nedostavují a jednání se proto musí opakovat i několikrát. Často musí komise využít služeb Městské policie Břeclav, která tyto občany na jednání předvede.

V letošním roce proběhla ze strany Krajského úřadu Jihomoravského kraje také kontrola činnosti této komise. Kontrolní orgán neshledal závažné pochybení a výsledek kontroly zní – věcně bez závad. V těchto třech slovech se skrývá velké množství odborné práce s paragrafy, velké finanční náklady, zatěžující rozpočet města a v neposlední řadě i ochoty členů této komise, kteří při jednáních tráví spoustu svého volného času. Ročně je to u každého z nich asi 50 hodin.

Práce v této komisi nebývá příjemná ani pro jednu ze zúčastněných stran. Pokud však mezi námi žijí lidé, kteří svým jednáním hrubě porušují zákon, dobré mravy a veřejný pořádek, je nutné, aby dále fungovala a dohlížela na zajišťování bezpečnosti osob, majetku a zachování veřejného pořádku, který umožňuje klidné a pokojné soužití občanů i návštěvníků města.

NEBEZPEČNÝ KOMÁR NA BŘECLAVSKU?

V posledních dnech proběhla v některých médiích zpráva o „přemnožení nebezpečného tropického komára“ na Břeclavsku. Protože se jedná o dezinformaci způsobenou volným nakládáním s fakty, rád bych uvedl tyto informace na pravou míru. Prosím rovněž o seznámení spoluobčanů s obsahem tohoto sdělení.

Na jedné lokalitě v blízkosti obce Sedlec byl chycen komár *Anopheles hyrcanus*. Zatím bylo nalezeno přibližně 50 jedinců. Vzhledem k tomu, že výskyt tohoto druhu nebyl dosud na území ČR pozorován, je množství odchycených jedinců překvapivě vysoké. Je však třeba zdůraznit, že za stejné období bylo v případě našich nejhojnějších komárů chyceno několik

tisíc jedinců, a přesto mluvíme o výrazně podprůměrném výskytu.

I n f o r m a c e

o přemnožení je proto zcela neodůvodněná.

Anopheles hyrcanus se vyskytuje v jižní Evropě a na Balkáně (nelze tedy hovořit o tropickém druhu), odtud se k nám pravděpodobně dostal přes Maďarsko a Slovensko nebo Rakousko. V některých malarických oblastech v Asii se na rýžovištích podílí na přenosu malárie. V Evropě však žádná významná onemocnění nepřenáší. Na Moravě se malárie vůbec

RNDr. Oldřich Šebesta

nevyskytuje a rýže ve velkém nepěstuje, proto je spojování jeho výskytu s možností šíření tohoto onemocnění naprosto nesmyslné.

Anopheles hyrcanus může sát i na lidech, ale především v podvečerních hodinách a obvykle jen v blízkosti líhnišť, což jsou v našich podmínkách především vodní plochy porostlé rákosem. Do blízkosti lidských obydlí zpravidla vůbec nezaletuje. Proto se s ním drtivá většina obyvatelstva vůbec nesetká.

Výskyt tohoto teplomilného komára na našem území je velmi zajímavý, pro zdraví

lidí však nepředstavuje žádné nebezpečí. Jižní Morava je z hlediska výskytu komárů rizikovou oblastí. Proto je zde prováděn již řadu let pravidelný monitoring a je velmi důležité, aby pokračoval minimálně ve stejné míře i v budoucnu. Vytváření umělých problémů a šíření paniky mezi obyvatelstvem však věci rozhodně neprospěje. Aktuální a hlavně objektivní informace o problematice komárů na jižní Moravě lze najít na webových stránkách KHS na adrese: www.khsbrno.cz.

Lanžhot sobě

Mgr. František Putna kooptovaný občan Lanžhota

Každá vesnice nebo město má svá významná místa nebo budovy, na které jsou obyvatelé hrdí, buď podle historie a nebo podle významu. I u nás v Lanžhotě máme takové významné stavby. Jednou z nich je i náš kostel. Když jedeme od Břeclavi a podíváme se na panorama Lanžhota, tvoří dominantu města, tvoří střed všech ostatních domů, převyšuje všechno ostatní. Kostel stojí většinou v každém místě, kde žijí lidé. Proč? Protože nabízí každému obyvatele lidskou důstojnost a zároveň je to nenahraditelné kulturní dědictví našich předků, které máme uchovávat a předávat dalším generacím. Naše město se stává v současné době hojně navštěvovaným zajímavým turistickým místem, zvláště pro cykloturisty, kteří vyhledávají historické objekty, a náš kostel k takovým bezesporu patří. Když se sami podíváme na celkový vzhled kostela, není to moc radostný pohled, nedobrá naše vizitka. Střešní krytinu s touto skladbou a barevným členěním nemají

nikde v celém Podluží. To, v jakém nedůstojném stavu se nyní střecha nachází, nemělo by nikoho z nás nechat v klidu a měli bychom se zasadit o obnovení její původní podoby. Když se podíváme po okolí, téměř všechny kostely září svou důstojností - ve Tvrdomicích, Moravské Nové Vsi, Břeclavi, Poštovné, Velkých Bílovicích, Moravském Žižkově, stejně tak v Hruškách kaple a v Týnci filiální kostel. Zbývá zvelebit už jen ten náš lanžhotský! Původní krytina je z roku 1892, kdy byl kostel přestavěn, vysvěcen a dán k užívání. V roce 1945 se tato „lichtenštejnská - poštorenská“ krytina již nevyráběla, podle pamětníků se horko těžko sháněla po celém Lanžhotě, aby se opravila válkou poničená střecha kostela. Nyní máme rok 2008 a současný stav nepotřebuje žádného komentáře. Všechny nás čeká náročný krok k uchování této jedinečné střechy. Celková oprava střechy kostela byla vyčíslena na 3,36 milionu korun. Někdo řekne: „Ať si to

opraví farář a zaplatí lidé chodící do kostela, mě se to netýká!“ Tato alibistická slova v dnešní době již neobstojí. Je to otázka každého kulturně smýšlejícího Lanžhotčana, bez ohledu na to zda je či není věřící. Je to zkrátka společné kulturní a historické dědictví každého a každý má svůj podíl odpovědnosti. Této odpovědnosti se nikdo nemůže zbavit, spíše se aktivně zapojit. Proto bylo založeno díky ochotným lidem občanské sdružení „Spolek pro Lanžhot“, které chce pomoci získat peníze potřebné na plánovanou opravu kostela. V nejbližší době se v Lanžhotě uskuteční veřejná sbírka, u které budete všichni včas informováni. V jedné moudré knize – v Bibli - čteme:

„Jakou mírou měříte, takovou se naměří i vám. Kdo skoupě zasévá, skoupě bude také sklízet. Bůh odmění štědrého dárce!“ Dovolím si použít jeden známý slogan: **„Až zaklepou na vaše dveře prosit o finanční dar, nezavírejte před nimi, ale otevřete svou štědrou dlaň!“**

Co nového v plánovaných opravách střechy kostela

Vážení spoluobčané, rodáci, sympatizanti. Jak jsme již informovali v minulém zpravodaji, chystáme se na opravu střechy kostela. Z toho důvodu jsme založili občanské sdružení „Spolek pro Lanžhot“, které se bude o zajišťování oprav starat. Nejdůležitější činností sdružení je sehnat nemalé finance, asi 3 mil. Kč. Farnosti se podařilo získat dotaci 350 000,- Kč od státu. Stejnou částku musí přidat ze svého a tuto celou částku 700 000,- Kč ještě letos proinvestovat. Proto sdružení uspořádá v našem městě veřejnou sbírku, při které budou navštíveny všechny domácnosti. O opravu dominanty města, kterou lanžhotský kostel bezesporu je, by měl mít zájem každý občan, nejenom ten, který pravidelně kostel navštěvuje. Kromě sbírek, které budou pořádány, je možné přispět i převodem na účet sdružení č. 221 811 595/0300. Zde dáváme možnost přispět i našim rodákům, kterým není Lanžhot lhostejný, kteří na Lanž-

hot vzpomínají nebo ho rádi navštěvují. Na požádání vystavíme dárce doklad o poskytnutí daru. Budeme vděční za jakoukoli částku. Další informace poskytneme na tel. 519 339 481 nebo na e-mailu rkf.lanzhot@biskupstvi.cz. Děkujeme rovněž za modlitby za zdar našeho díla. Koncem letošního roku bude za všechny dárce odsloužena mše svatá.

Občanské sdružení „Spolek pro Lanžhot“

má v současné době 16 členů. Počet členů není omezen, proto každý, kdo má zájem pomáhat, se může i nadále přihlásit. 6. srpna 2008 proběhla ustavující schůze sdružení, při které byla zvolena pětičlenná správní rada. Všichni členové se budou bez nároku na odměnu různými úkoly podílet na zajišťování dobrého chodu sdružení.

Členové sdružení

JAK JSME PUTOVALI DO TÝNCE

B. B.

V sobotu 16. srpna jsem od rána vyhlížela na obloze sluníčko, ale těžké mraky jako pozůstatek páteční bouře se stále honily po obloze. Důvod to mělo prozaický. Na popud našeho pana faráře, velkého propagátora pěších poutí, jsme měli tentokrát vyrazit do nedalekého Týnce, který byl v dřívějších dobách oblíbeným poutním místem Podluží.

Přestože se počasí neumoudřilo, vyrazilo nás pěšky z Lanžhota celkem šestnáct a jeden poutník se k nám přidal ve Tvrdonicích. Zbytek, v počtu asi třiceti lidí, přijel za námi autobusem a auty.

I když nás během cesty pronásledovaly deštivé přeháňky, byli jsme za hodinu a půl v Týnci, kde nás za hláholu zvonů slavnostně přivítal místní duchovní správce, pan farář Stanislav Kovář z Moravské Nové Vsi. V nádherně vyzdobeném kostelíku (dopoledne tam byla svatba místní varhanice) jsme prožili mši svatou i s některými místními farníky a dokonce s rodinou z nedalekého Hlohovce, která se přijela poklonit milostnému obrazu Panny Marie Pomocné umístěnému ve zdejším kostele.

Po rozloučení s Pannou Marií Pomocnou jsme se všichni vrátili domů (vzhledem ke

špatnému počasí) autobusem. Nelituji, že jsem se této pěší pouti zúčastnila, i přes nepřízeň počasí to bylo moc krásné odpoledne a doufám, že i ostatní poutníci to tak cítili.

Poděkování za zorganizování poutě patří duchovnímu otci Františku Putnovi a Marii Uhrové.

HISTORIE POUTNÍHO MÍSTA

Původní nejstarší kostel titulu Stětí sv. Jana Křtitele, který stával za osadou ve vinohradech směrem k Tvrdonicím, byl na počátku 17. století zničen, ve druhé polovině 17. století znovu obnoven s původním zasvěcením. První zmínka o kostele ve funkci poutního místa je z r. 1680. V r. 1765 došlo při sesuvu půdy ke zřícení kostela, ale již v letech 1767-1770 dochází z rozhodnutí knížete J. V. Lichtensteina k výstavbě kostela nového, stejného zasvěcení, umístěného uprostřed obce. V r. 1792 byl rozšířen a v této podobě se dochoval do dneška.

Na hlavním oltáři je uctíváný obraz *Panny Marie Pomocnice* (s letopočtem 1757), který je verzí slavného obrazu pasovské Panny Marie Pomocnice od německého malíře Lukáše Cranacha st. (žil v letech 1472-1553), zobrazující vroucí mateřství Mariino. Mariánský obraz je ozdoben korunkami, které posvětil v r. 1985 v zastoupení papeže Jana Pavla II., tehdejší pražský arcibiskup František Tomášek.

K obrazu se váže lidová pověst:

Nedaleko původního zaniklého kostela stál dub, na kterém se údajně jednomu vojákově zjevil P. Maria; později byl zde zavěšen mariánský obrázek. Aby obraz netrpěl povětrnostními vlivy, měl být přemístěn do farního kostela v Moravské Nové Vsi, ale při převážení se koně zastavili uprostřed obce v místě nového kostela. Lidé v tom viděli vyšší pokyn a tak převážený mariánský obraz byl umístěn v místním kostele.

Tolik pověst. Přímluvě Matky Boží byla připisována některá vyslyšení proseb a uzdravení. Přicházela sem procesí ze širokého okolí i ze Slovenska a Rakouska. V blízkosti původního kostela u silnice

do Tvrdonic stojí kaplička překrytá větvemi mohutného dubu, jehož stáří je odhadováno na 400 roků. Byla postavena v r. 1891 a je vyzdobena krásnými ornamenty z Podluží. Uvnitř je mariánský obraz z r. 1859, který byl v r. 1928 renovován. V době nesvobody vydal farní úřad obrázek P. Marie Pomocnice s modlitbou a veršem „Panno Maria, zachraň věrný lid na Podluží“. Za tento odvážný čin pocítil duchovní správce nelibost tehdejších mocipánů.

(z knihy Poutní místa Moravy a Slezska, vybrala J. Bartošová)

Jožka Tureček

Zapomenutá

Já potkal tvoji věrnou kamarádku
a nepoznal ji Sama hlásila se
Chvilí jsem tonul v provinilém zmatku
než mi nasvitlo její jméno zase

I řekla mi že vloni zemřela jsi
Však já už tebe stejně zapomněl
Dávno tomu kdy čechral jsem tvé vlasy
a dost nešikovný líbat jsem tě směl

Byla jsi jednou z platonických lásek
co sladkobolné jsou Vroucí Nesmělé
Zjevem patřilas v řadu vlnadných krássek
z kterých bývalo mi horko po těle

Takže až nyní dovídám se náhle
jakým životním jsi prošla osudem
Mé i tvé city kdysi nevyprahlé
jsou jen epizodou Pouhým přeludem

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Narozené děti

Nela Pospíšilová – Žaneta a Martin Pospíšilovi, Kostická
Kristýna Svačinová – Blanka a Milan Svačinovi, Břeclavská
Jakub Doležel – Jana a Luděk Doleželovi, Mlýnská III.
Alena Bartošová – Vendula a Jiří Bartošovi, Kout II.
Filip Košutek – Renata a Roman Košutkovi, Gagarinova
Simona Hrubá – Lenka a Antonín Hrubých, Sokolská
Michal Sedá – Barbora a Libor Sedovi, Školní
Anna Ciprysová – Jana a Marian Ciprysovi, F. Palackého
Milan Úlehla – Kristýna a Milan Úlehlovi, Na Dílni

Sňatky

Petra Klvaňová, Lanžhot - Vítězslav Uher, Lanžhot
Věra Janušová, Lanžhot - Václav Strnad, Lanžhot

Výročí sňatků

50 let manželství
Marie a Jindřich Jeřábkovi, Kostická

Výročí narození

91 let

Stanislav Kadlčík, Lipová

85 let

František Čermák, Mlýnská I.
Anna Vrbíková, M. Šolochova
Jaroslav Škápík, Kostická
Božena Štvrtecká, Hrnčířská
Ludvík Uhlíř, Kout II.

80 let

Marie Petřlová, Kostická
 Božena Gergelová, MUDr. Kepáka
 Anastázie Uhlířová, B. Němcové
 Růžena Hakalová, Kout III.
 Marie Lehetová, J. Wolkera

75 let

Ján Kubištík, J. Wolkera
 Anna Balgová, I. Příční
 Božena Slámová, F. Palackého

70 let

Ludmila Gergelová, Kout II.

65 let

Božena Šišková, Na Peci
 Božena Holobrádková, Na Peci
 Jana Kurcová, Nová
 Dr. Josef Uhlíř, Hrnčířská
 František Petřla, Gagarinova
 František Tuček, Lesíčková
 Ing. Svatopluk Adámek, Kostická

60 let

Margita Straková, Sokolská
 Jiří Netopilík, Školní
 František Uher, J. Wolkera

Zdeňka Uhrová, Sokolská
 Pavel Šesták, Gagarinova
 Marie Suchánka, B. Němcové
 František Ciprys, Komárnov
 Jitka Křístková, Nová
 Lubomír Kosek, Dolní
 Ing. Jan Kostka, Gagarinova

Úmrtí

Václav Uher	82 let	Dolní
Zdeněk Skryja	67 let	Kostická
Miroslav Hakala	57 let	Pastvisko I.
Anna Holobrádková	84 let	Kostická
Ernest Jureček	67 let	Komárnov
Antonín Ondráček	75 let	Kout III.
Marie Petřlová	68 let	Na Peci
Miloslav Trčka	83 let	Kostická
Ludvík Bartoš	76 let	Školní

Skromná zpěvačka

- ulka –

V roce 1955 byla členkou národopisného souboru „LANŽOČAN“. Jako sólistka v duetu s Janem Bendíčkem (bydlel za mostem – poslední dům) poprvé zpívali moji písničku **Vínogradem putnu hrozňů miúá nese...** V současnosti ji na valčík hrají mnohé dechovky v rozhlase i v televizi. Až tuto písničku uslyšíte, ať vám připomene tu, která ji zpívala před více než půlstoletím poprvé: paní **Marie Fojtíková, rozená Bystřická v Havlíčkově ulici za konzumem!** V neděli 24. srpna 2008 před ranní mší jejímu životu odzvonil umíráček. Zemřela ve věku 80 let v domově důchodců v Mikulově. Jistě se stálou bolestnou

vzpomínkou na syna, kterého jí v lanžhotském lužním lese zabil blesk. A nezapomeňme, že ze strany otce Pavla patřila do odbojově proslulého rodu lanžhotských Bystřických.

IN MEMORIAM MILOSLAV TRČKA

19. 10. 1924 – 20. 8. 2008

Jož. Uher

Před pětadesáti lety, v létě roku 1943, se zaplnilo lanžhotské fotbalové hřiště na Pastvisku třemi až čtyřmi tisíci fotbalových fanoušků. Sjeli se z široka daleka hlavně na jízdních kolech. Zvědaví na proslulé profesionály pražské AC SPARTY, mezi nimiž nescházel slavný záložník Pešek – Káda nebo reprezentační brankář Horák. Rozhodčím jejich zápasu s místními amatéry nebyl nikdo jiný, než komik a filmový herec Vlasta Burian! Coby desetiletý kluk jsem

seděl na horní hraně plotu. Přes stovky hlav diváků jsem měl hřiště jako na dlani. Moje paměť tak přechovává o utkání film natolik živý, jako by se hrálo teprve včera. Sparta sice vyhrála jenom 4:2, ale já stále vidím hlavně ony dva góly, vstřelené našimi útočníky: jeden vpálil Horákoví za záda do sítě po zemi levačkou z levého křídla Franta Bartošík z Limpína a druhý ze šestnáctky, pravačkou a ze vzduchu, do pravého horního růžku **devatenáctiletý Miloš Trčka z postu levé spojky...**

Kdykoliv jsme se potkali, třeba po mnoha letech, jako na příklad před pár měsíci, když se spolu s manželkou Žofinkou – vzali se v roce 1946 a ona pochází z Charvátské Nové Vsi – přestěhovali z Břeclavi do našeho lanžhotského Domu s chráněnými byty, jsme spolu o tomto jeho slavném gólu hovořili. Také jej měl v živé paměti, i přestože během své téměř dvacetileté fotbalové kariéry nastřílel branek bezpočet.

Ale on nebyl zakončovatelem útočných akcí, on býval tvůrcem (výtečný ve hře oběma nohama a nadměrnou i hlavou) situací, ze kterých

střelecky těžili druzí, hlavně třeba Ladona Uhlíř. S ním a s dalšími to dotáhl až k oné nejproslulejší druhé lize! Byl součástí nejstabilnější, nejproduktivnější, nejsehranější a nejdéle účinkující lanžhotské útočné čtveřice zleva: Vavřín Bartoš – Komínek, on, Ladona a Pavel Petrla, zatímco na pravém křídle se útočníků střídalo více (Jožka Škrobáček, Jenda Ciprys, Staňa Helešic aj.).

Duchaplný technik a fyzicky zdatný dřič. A ačkoliv hrál vždycky naplno, tak jako ostatní jeho kamarádi,

u kterých o tom třeba svědčily propoceně dresy, z řad všímavých fanusů vyšlo výstižné a humorné rčení: „Dneskaj to byl ťažký zápas, všimli ste si, že aj Komínek s Milošem měli pod pažama propotěné dresy?!“

I on, jako někteří další, byl jeden čas středem zájmu brněnských fotbalových lanářů, leč nepochodili. Miloš patřil do éry, ve které lanžhotský dres s orlicí na hrudi bylo něco posvátného, zavazujícího a od hráče vyžadující věrnost a obětavost, pospolitost a bojovnost.

Před ránem dne 20. srpna tohoto roku už Milošovi všechny tyto vlastnosti, s věrností samotnou, nestačily v utkání se soupeřem, který je nad síly každého člověka, když přijde jeho čas. Žádné kopačky na něj neplatí a pot se může z dresu třeba ždímat.

A není rozhodčího, který by prodloužil čas. Ten Milošův, a ne toliko fotbalový v dresu Sokola Lanžhot, němu i druhým stál za to! Prosím o potlesk! Zelený trávník života opouští velký hráč a dobrý člověk!

Bez žluté nebo červené karty...

KŘÍDLOVÁK

Jož. Uher

Fotograf V. Reichmann nemohl v roce 1961 ani jen tušit, jak hned z několika důvodů bude jednou vzácnou jeho fotografie částí **lanžhotské dechovky Francka Uhra – Uhřika**, kterou při dožínkových slavnostech pořídil na lanžhotském náměstí před okny hospody **U Vedrala**. Na snímku lze dobře poznat s heligonem zahradníka Ferdu Steinera, s trumpetou Ludvu Prajku staršího, s klarinetem Františka Juráčka a s křídlovkou Jana Cipryse – Fabiša. Nad ním, jako bysta, s velkým bílým knírem pod nosem, stojí jeden z kdysi významných lanžhotských hasičů starý pan Kafka, a nad křídlovkou, se soustředěným výrazem ve tváři vykukuje hlavička **desetiletého Mirečka, syna Jana a Boženy Hakalových** od hřiště na Pas-tvisku a „caje“.

Mireček byl u Hakalů třetí ratolestí v řadě; první byl Tonda a druhou Boženka. Už na samotném začátku Mirečkova osudu je zajímavé

to, že ačkoliv měl pár krůčků na fotbalový trávník a ne více k tenkrát ještě zarybněné „caji“, fotbalisté a rybáři mu mohli být ukradení. Kdo ví, odkdy měl ouška plná křídlovky strýca Fabiša. Nebo tenoru Metyna Prajky, oba byli mu a on jim na doslech v Nové ulici. Zrovna třeba jako já sám...

Ve štítu vilky Mirečkových rodičů, obráceném k hřišti a Jazerku, bylo (a určitě tam ještě je) malé půdní okénko. Když už začínal mít Mireček dobrý nátisk na křídlovku a pěkný, nosný tón, v nejednom tichém večeru vytrboval z toho okénka melodie písniček, jimiž oblažoval nemálo svých prvních posluchačů. Z jevišť a pódíí se jim představil tak rychle a tak mladý, že

to bylo až k nevíře.

Obdivovatel a návštěvník lanžhotských hodů a čtenář našeho zpravodaje **Celestín Mi-hál ze Skalice** mi v dopise z července tohoto roku píše (přepíši do češtiny): „Nu, co povědět o Mirečkovi? Poznal jsem se s ním velice dobře od jeho asi patnácti roků. V roce 1966 jsem si koupil kotoučový magnetofon Philips. Tenkrát kapela pana Františka Juráčka hrávala v Kuklově družstevníkům dvakrát do roka na dožínky i na doplanky. Už tehdy hrál jako velmi mladý chlapec křídlovku v této kapele. Já jsem si tato jejich vystoupení nahrával na magič a už tehdy jsme si nějak padli do oka. Mireček hrával u Juráčků dříve než jeho starší bratr Tonda. V polovině těch šedesátých let ještě hrávali tenory pan Baránek z Poštorné a Milan Juriga z Kopčan (to je otec Mariana Jurigy, který hraje v Moravance). Mireček byl opravdu Pan křídlovák, velký talent...“

Dostat se mezi Juráčkovce a na post křídlováka, to nebylo vůbec lehké, a už vůbec ne v tak mladém věku, jak to dokázal Mireček. Vždyť on je jistou dobu dokonce vedl jako **kapelník!**

Byli jsme tak trochu končané, ale on si mne vážil především jako lidového skladatele. Navíc byl skoro o dvě desetítky let mladší. Ale pak mne nějaký ten „uherský rok“ neměl rád, byl s to si na mne na ulici i „vyjet“, slovně samozřejmě. Cítil se být uraženým, mou vinou. Proč?

Nevím, už ve kterém roce to bylo, když Juráčkovci byli pozváni, zásluhou Jana Miklice, rodáka z Tvrdonic, na koncertování do **Karlovyh Varů**. Jeli tam z Břeclavi rychlíkem. Kapelník strýc Juráček dal nejmladšímu z nich, Mirečkovi, za úkol opatrovat **kufr s notovým knížkama**. Jenže kufr zůstal na břevlaském peróně a rychlík bez zastávky si to mastil k Brnu a dál. Ještě v Podivíně prý stačil strýc Juráček vyhodit z okna k nohám výpravčího na papírku vzkaz o zapomenutém kufru, a aby jim byl urychleně poslán do Varů. Nikdy za nimi nedorazil, ale snad se nakonec našel. Juráčkovci **odkoncerovali v Karlových Varech z paměti** a měli obrovský úspěch na kolonádě a všude jinde! Co kvůli kufru schytil Mireček od pana kapelníka, nevím. Tento nervní příběh, který nakonec vyzněl a byl pojat i kapelou humorně, mi povypřávl účastník úspěšného koncertního vystoupení Juráčkovců v Karlových Varech Ludva Prajka starší, který mne navíc „doždúral“ k tomu, že jsem příběh s jistou nadsázkou a obohacením sepsal a publikoval. Čtenáři se smáli, ale Mireček ne... Naštěstí se čas postaral o to, že se smířil, moje vysvětlení uznal, a tak jsme si opět spolu ladili.

Nevím, jak dlouhá a bohatá a nakolik

i úspěšná byla Mirečkova kariéra výkonného muzikanta-křídlováka. Nepovažoval jsem za nutné podat o tom faktografickou zprávu v tomto spíše jen vzpomínkovém nekrologu.

Na začátku letošního července ho prý „zradil“ jazyk, který tak výtečně spolu s rty sloužil jeho křídlováckému nátisku. Nemluvmě vůči Mirečkovi tak, aby nám bylo připomenuto Ježíšovo biblické rčení **Kdos bez viny, hod po ní kamenem!** Spolu s jeho nejbližšími příbuznými ho na jeho poslední cestě od kostela na hřbitov doprovodilo sto sedmdesát mužů, devadesát žen a **dvaadvacet muzikantů**. Nezapomněli, posledním slovem nad jeho rakví ani jeho muzikantský druh Luda Steiner.

Škoda jen, že se už do toho půdního okénka ve štítě domu Mirečkových rodičů, který mu byl vlastně po celý jeho život domovem, nevrátí všechny ty melodie, jimiž jeho mladinká křídlovka jakoby posvěcovala svečeřivání nad Pastviskem a jeho okolím.

Je to tak: **žádný tón nezní věčně...**

P.S. Fotografie V. Reichmana je uveřejněna v knize Podluží z roku 1962.

VYTRVALEC

- ulka -

Samozřejmě že ne ve smyslu atletického. Co moje paměť sahá, tak aktivně se nevěnoval žádnému druhu sportování. Ale jeho dlouholeté pendlování, ve věku už ne dorosteneckém,

na dámském kole mezi Lanžhotem a Starou Břeclaví a zpět, jakýsi tělovýchovný fortel mu dávalo.

Patřil mezi spolužáky mé sestry Růženky,

tedy ročník jedenačtyřicet. Díky této skutečnosti jsem ho však od jeho školních let nepoznal. Důvodem bylo to, že chodíval k nám do Nové ulice, z rodného domu na Kostické blízko hřbitova, učit se u mého otce hře na housle. Často jsem slyšel otcovy nákovy, když mu to zpod šmytce zaskřípalo. Vzpomínával na to s humorem a snad údajnou otcovu přisnost i přeháněl. Virtuóz či aktivní muzikant se z něho nestal.

Teprve po mnoha letech jsme se sblížili těsněji a trvaleji. Stal se členem a později i posledním předsedou lanžhotského muzejního a vlastivědného kroužku, jehož jsem byl v únoru roku 1959 spoluzakladatelem. Prokázal se hlubokým vztahem k muzejnictví, historii, k trpělivé a nezištné práci při sběru archiválií, které i díky němu obohacují dnes naše muzeum. Podílel se též na tvorbě a organizaci tak zvaných Besed nad kronikou, pořádaných ještě v sále někdejšího kina v Hrubé hospodě. Místo níž už byly, pochopitelně, sklep a vícha JZD. Byl trpělivý, vytrvalý, lidově řečeno: mohlo se na něm dřevo rúbat. Úspěšná činnost spolků se právě bez takových jedinců až osobností neobejde.

Po listopadu 1989 jako člen Občanského fóra vstoupil do místní politiky, v níž jako jeden z činitelů vedoucích orgánů obce a města působil dlouhý čas. Jednou s ambicemi i na starostu. Ale kus práce za sebou zanechal i v TJ Sokol, v souvislosti s areálem Šlajsa. Už tenkrát, skoro až doposledka, jsem mu na jeho žádost psával projevy k různým příležitostem. O řečníky bývala a zůstává u nás v Lanžhotě nouze. Nikdy

se nebál a neřekl ne. Nevím, uměl-li to, kdo ocenit.

Střetávali jsme se v obchodě u Jeřábků. A pak najednou pauza, a pak najednou – **Umřel Zdeněk Skryja!**

Nechtělo se mi tomu věřit. Scházely tři dny do konce června 2008.

Skonal v brněnské nemocnici, jeho otec, četník, v kamenolomu nacistického koncentráku...

Epilog

Rodištěm Zdeňkova otce byl **Hodíškov**. Rod Skryjů tam hospodařil na statku. Zdeňkův děda **František Skryja** (1884 – 1917) padl v první světové válce ve věku 33 let. Jeho jméno je s dalšími osmi uvedeno v Hodíškově na pamětní desce **Obětím světové války 1914 – 1918**, odhalené v roce 1920. Zdeňkův tatínek **Jan Skryja** (1912 – 1942), četník a člen protinacistického odboje, zahynul v koncentračním táboře Mauthausen 16. 7. 1942 ve věku 30 let. Zdeněk tedy nikdy nepoznal ani dědu, ani otce. Z těchto důvodů nepatřilo jeho dětství mezi šťastné... Jméno jeho otce je uvedeno mezi jinými na pamětní desce, vsazené do průčelí budovy radnice města Lanžhot. Jméno Zdeňkovo at stejně trvale zůstává na pamětní desce našeho nezapomínání...

JSME NA NĚ PYŠNÍ

Vlasta Ciprysová

Říkají o nás, že jsme pyšní. Já si myslím, že jsme. Na to, jak Lanžhot vzkvétá, stále se tu udržuje folklor, ručně se staví čtyřicetimetrová mája, dodržují se, i když méně, různé zvyky po celý rok. A také jsme hrdí na naše spoluobčany, kteří Lanžhot zviditelni, ať už ve zpěvu, vinařství, ve sportu. Ráda bych vzpomněla na ty, kteří nás proslavili v poslední době.

Jiří Zonyga – už se o něm napsalo dost, ale neškodí si připomenout, že v první soutěži X-Faktoru zvítězil Jiří. Výborný rockový zpěvák a bubeník bez uměleckých škol porazil i daleko mladší účastníky. Získal podporu a sympatie nejen všech Lanžhotčanů, ale celé republiky. I po vítězství obyčejný, šikovný mužský, rocker každým coulem. Sláva mu

nestoupala do hlavy. Vzpomínám, jak jsem potkala malého klučinu z jejich rodiny a na můj dotaz, zda uvázaný šátek má po strýcovi, odpověděl, že strýc to má po něm. Mám ráda dechovku, cimbál, pohodové písně, ale ráda si Jiřího i z DVD poslechnu, protože jeho projev je srozumitelný a výborně zpívá. Jeho maminka Marie Zonygová svým slováckým oblečením udělala hodně pro propagaci našeho města. Žádná otázka reportérů ji nezaskočila.

Dostat se na olympiádu až do Číny se podařilo přes sto nejlepším sportovcům. Mezi ně se dostala i naše spoluobčanka po 32 letech po Milanu Puzrlovi, nyní nejlepší trojskokanka, **Martina Šestáková** – Darmovzalová. Právo účasti na OH v Pekingu si vybojovala na atletickém mistrovství České republiky v Táboře výkonem 14,16 m. Přestože se nedostala do finále, už účast na olympiádě je velkým úspěchem. Byla odměnou za dlouholetou sportovní činnost, tvrdé tréninky. Za sebou má řadu ocenění, např. nejlepší sportovec okresu a další. A tak jí přejeme dobré skoky do dálky i v životě. Udělala nám radost a navázala na naše dřívější olympioniky.

Milan Mrázek – Poštoran, ale reprezentuje Sokol Lanžhot. Jeho disciplínou je silový trojboj (dřep - s činkou na ramenou, tlak - s činkou v leže na lavičce, mrtvý tah - zvednutí činky ze země do vzpřímené polohy). Byl první na ME v Lucemburku. Chce to úsilí, bojovnost, touhu být nejlepší. Obětuje volný čas, ukrajuje odpočinek. Přejeme mu další sportovní úspěchy a také zdatné následovníky.

Dalšího úspěchu dosáhli manželé **Jana**

a Josef Uhrovi svým výborným vínem. Článek v minulém zpravodaji nás seznámil s tím, kam až jejich vína putovala – do Petrohradu. A důležitě je, že poputují i nadále. Obdivuji pracovitost učitelky Jany, která končí magisterské studium, učí, doma se stará o rodinu, připravuje pohoštění pro hosty a ještě s manželem krásně zpívají. Ať se jim i nadále daří – ve všem, co

společně manželé Uhrovi dělají. Vždyť se angažují nejen pro sebe.

Snad nejvíce v poslední době nás proslavil **Petr Šindar**. Byla jsem potěšena, že neodmítl mou návštěvu u nich doma. Při kávě a výborných koláčcích manželky Lidky se to dobře poslouchalo. Nevěřila jsem svým očím, že tak mladě vypadající muž se chystá v září do důchodu. Nákladní auto řídí od roku 1968 – **bez nehody**. Mezinárodní kamionová doprava, to už je něco. Petr Šindar projel celou Evropu a střední Asii. Nebyly to vždy klidné jízdy. Nerad vzpomíná na dobu války mezi Iránem a Irákem, kdy v této oblasti musel zůstat přes dva měsíce. Spojení nebylo - kdepak mobily - a doma trnula rodina hrůzou. Vše dobře dopadlo a Petr se v pořádku vrátil. Lépe se to píše, než prožívá.

Znám Petra odmalička, vždy slušný, veselý chlapec. I dnes umí rozesmát posluchače. Při posledním lanžhotském přegulňáku spolu s Annou Švirgovou rozesmáli všechny posluchače a sklídili zasloužený potlesk. Práce ho vždy těšila, jízdu s kamionem si splnil svůj klu-

a je doplněna malým odznáčkem. Myslím, že takové ocenění u nás ještě nikdo nezískal. **Za dlouholetou práci a ocenění mu blahopřejeme.** Ať má ty životní jízdy bez nehod a veze jen zdraví, rodinnou pohodu, optimismus a pěkné vzpomínky.

kovský sen. Hodně dělá rodinné zázemí. Při mé návštěvě se po třítydenním pobytu v Lanžhotě chystal domů na Slovensko jejich vnuk Erik a moc se mu nechtělo. Kdo by se do takové pohodové rodiny rád nevracel?

A teď přijde to hlavní, proč o Petrovi píší. Mezinárodní unie silniční dopravy IRU, založená v Ženevě 23. března 1948, odměňuje každoročně nejlepší řidiče nákladních vozidel a autobusů IRU DIPLOMA OF HONOUR. Jedná se v podstatě o nejvyšší možné profesní ocenění, které mohou profesionální řidiči nákladních vozidel a autobusů dostat. A Petr Šindar, mezi třiceti nejlepšími z celé republiky, toto ocenění převzal. S diplomem a plakétou, která má podobu stříbrné medaile na modré stužce

Milé vzpomínání

Vlasta Ciprysová

„Místo jen jedno na světě
nám drahé je a milé,
kde prožijí se životní
ty nejkrásnější chvíle.

Tu píseň zpívala Božena Svozilová před padesáti lety v divadelním představení „Za pokladem“. A ona si ji ještě dodnes pamatuje. To

A kdybys prošel celý svět,
vždycky bys toužil domů zpět,
vždyť nenahradí žádný ráj
tvůj rodný kraj.“

mi vniklo myšlenku zavzpomínat s bývalými žáky a účinkujícími v dětských divadlech, které jsem s nimi v době učitelování nacvičila. Co to

bylo zážitků nejen v Lanžhotě, ale s divadlem jsme jezdili do družebního slovenského Závodu a okolních škol. Dokonce jsme soutěžili s „*Písničkou z Pálavy*“ a vyhráli. Vzpomínali jsme s Antonínem Hakalou, Boženou Svozilovou, Evou Vyskočilovou a Růženou Létalovou.

Divadla jsme obvykle nacvičovali v zimě. Každé představení bylo diváky plně obsazeno, i když jsme ho hráli třikrát. Zkoušeli jsme i dva měsíce. Jednou nám to vyšlo až na jaře a divadelníci mi chtěli pomoci sázet zeleninu. Aby to urychlili, tak do jamek dávali celé hrsti hrachu. Když to vyrostlo, byla to zajímavá podívaná. Když jsme hráli „*Slavný mistr Kopřiva*“, tak jsme pro radu šli k ševcovskému mistru Uhrovi vedle mlýna. Chlapce posadil na verpánek a ukazoval, jak mají ševcovat. Tehdy bylo při hraní všechno opravdové – kulisy, nábytek i rekvizity. Když byla premiéra, půjčila jsem chlapcům svoje dámské lodičky. Dodnes mám jednu botu bez podpatku na památku schovanou a také další se pak už nedaly nosit. Ve hře „*Za pokladem*“ Svaťa hrál medvěda. Měl

bručet a říkat „brum, brum“, ale protože mu „r“ moc nešlo, tak říkal „bum, bum“. Když zadupal, popadaly kulisy. Musela se udělat přestávka, lidé se zasmáli a hrálo se dál. I po tolika letech na různé příhody při hraní vzpomínáme s úsměvem. V jedné hře účinkovala zvířátka, a tak jsem jim dala na podlahu oříšky. Připomínala jsem dětem, že je to rekvizita, ale Jenda jako veverka neodešel, dokud je všechny nevysbíral a teprve potom za potlesku diváků odskákal. Stejně tak Jirka od zázračného stromu, kde visely párky, odešel teprve, až je snědl. A já na každé představení dávala druhé. Zajímavé bylo i rozdělování úloh. Kde autor měl jedno zvířátko – my jsme měli plné jeviště, jedna víla přece nemohla být – opět jich muselo být více. Děti byly zpěvné, a tak se v hrách zpívalo a tančilo. Doprovázela nás hudba Ludvíka Prajky. Z učitelů pomáhali Pohanělová, Svačina, Fučík, Turza. Maminky šily kostýmy. V „*Medově pohádce*“ hrál Luděk krále a Tonda sluhu. V ženském oblečení měl krále zachránit. Co to bylo smíchu – Luděk byl baculatý a s oblékáním měl

někdy potíže. Zdeněk hrál dřevorubce. Dal si čepici, sekuru na rameno a jak vešel na jeviště, tak se z hlediště ozvalo: „To je stařeček Ondra Matýsek.“ A opět velký potlesk. Stejný úspěch měl Zdeněk, který hrál drába. Šavle byla větší než on. Když vcházel na jeviště, zakopl o šavli. To se divákům tak líbilo, že pak zakopával po řád, i když to nebylo ve scénáři.

A co karnevaly? Každý měl nějaký námět, například při „*Cirkusu Humberto*“ přijel vozík i se psem, zvedaly se papírové činky, vystoupila cvičená zvířátka. Další karneval - „Když knížka ožije“. Třídy tajily jakou knížku si vybraly. Devátačky šly za odvážné školačky. Zástěrky, na zádech aktovky, které později odložily a tančily ostošest. U Červené Karkulky nebyla jedna Karkulka a myslivec, ale celá třída. Kde chlapci sehnali tolik mysliveckých šatů, je mi dodnes záhadou. Prostě škola žila. Dnes žije také, ale úplně jinak. V době počítačů, interne-

tu, televize by to dřívější neobstálo, hlediště by zelo prázdnotou, představení by se zdála naivní. Ale ta práce s dětmi byla krásná. Malování po zdech, drogy, přepadání nebylo. Chceme se jen vzpomínkami vracet k tomu, co se nám tehdy zdálo dobré.

Když je hodové období, tak ještě jednu hodovou vzpomínku. Když jsem šla jednou v době mého učitelování před devátou večer k máji, poskakovala tam Mařenka, tehdy bylo dost chladno. „Proč nejdeš domů?“ zeptala jsem se. „Když vy ste ve škole říkali, že tu máme byt do devíti.“ Usměv mi vyloudil i Janek, kterého jsem viděla ještě v jedenáct hodin. „Co tu ještě děláš?“ „Vy ste říkali, abysme byli o devíti doma. To sem byu, ale věil su zas tady.“

Co na to říci? A tak ať milé vzpomínky zůstanou, jistě jich bude víc u všech, kteří rádi vzpomínají.

VZPOMÍNKY JUBILANTŮ

Marie Petřlová

Rozkvetlý vinný keř
slunný břeh Moravy
šumící lužní les
domov můj předrahy –
tam rád se vracím

Nadešel den, kdy jsme se setkali u příležitosti 70. narozenin a 55 let od ukončení školní docházky. Sraz jsme měli 28. června v místním kostele v 15 hodin. Při mši sv. za živící i zemřelé jubilanty zastoupil nemocného otce Františka Putnu otec Pavel Pacner, který nyní působí v Mutěnicích. Díky jeho velmi pěkné promluvě, varhaníku Františku Michalicovi a zpěvákům Stanislavu Kohoutovi a Ludmile Michalicové byla tato bohoslužba hlubokým prožitkem pro všechny přítomné.

Od kostela jsme odešli do hospody U Bartošů ke společnému posezení s občerstvením.

V roce 1953 nás vycházelo školu 35 žáků, z toho 22 děvčat a 13 chlapců. Do roku 2008 deset spolužáků zemřelo. Rok 1938 byl poznamenán mobilizací a možná i proto jsme byli slabší

Menšík. Výraznou osobností na měšťance byl náš třídní František Prachovský. Učil češtinu a tělocvik a připravil nám nezapomenutelné školní výlety do Jeseníků, Českého ráje, na Vranovskou přehradu a do Vysokých Tater. Paní Prachovská absolvovala všechny výlety s námi

ročník. Naše první třída byla narušena druhou světovou válkou. Při poškození budovy obecné školy jsme chodili na vyučování do Hrubé hospody. Děsil nás zvuk sirény, při kterém jsme popadli aktovky a utíkali domů schovat se do maminciny náruče. Přežili jsme válku, listkový systém i měnovou reformu. My děvčata jsme nechodila do školy moderně oblékaná jako dnešní žáci, ale vždy čistá. Neměli jsme mobilní telefony, počítače a internet, ale dovolujeme si tvrdit, že naše dětství bylo krásné a šťastné. Chodili jsme do přírody, v létě jsme se koupali, v zimě hodně bruslili a sáňkovali. Také dětské hry na školku, o kuličky nebo mrskání blechy měly pro nás své kouzlo. Učitelé byli pro nás autoritou. Když někdy na kluky použili tělesný trest, nikdy si doma nestěžovali, protože by od rodičů dostali ještě jednou. Jsme vděční všem učitelům za to, co nás naučili, ale vzpomínáme hlavně na naše třídní. V první třídě to byl učitel Zenon Veselý, pak Anděla Třetinová a velmi oblíbený Alfons

a pro děvčata byla jako druhá matka. Na vánoční besídky jsme pod jejím dohledem pekly vánoční cukroví. Zajímavé jsou fotky z Jeseníků, kde jsou některá děvčata ve všedním kroji s šátky na hlavě a střevice na nohou. Vzpomínka patří také učitelce Štěpánce Pohanělové, která nás naučila ruční práce a vaření. Zúčastnili jsme se chmelové brigády v Žatci. Chodívali jsme sbírat amerického brouka – mandelinku bramborovou, ale většinou jsme žádnou nenašli. Nikdy nezapomeneme na dobu, kdy jsme se učili tancovat u Hořčiců ve mlýně v šalandě a u pana doktora Kepáka v lékárně.

Kromě výročí se scházíme každý rok u spolužáka malíře Františka Šuláka v jeho rodném domku na Limpině u táboráku. Také si pochutnáme na rybách, které Franta nachytá a jeho žena Eva dobře připraví.

Přejme si, abychom se nadále v pohodě setkávali a dovedli si vážit každého prožitého dne, který nám Bůh dopřává.

Setkání spolužáků

Antonín Uher

Dne 14. 6. 2008 se uskutečnilo setkání spolužáků z Lanžhota, Kostic a Tvrdomic, kteří navštěvovali Městskou školu TGM v Lanžhotě. Toto setkání se konalo u příležitosti ukončení školní docházky před 60 lety a zároveň bylo oslavou významného životního jubilea absolventů – dožití 75 let. Program setkání začal srazem v místním kostele, ve kterém byla odsloužena mše svatá za zemřelé i žijící spolužáky, a pokračoval následným položením kytice na lanžhotském hřbitově. Poté

se přítomní přesunuli k pomníku TGM před místní základní školou, kde položili kytici za sborového zpěvu všech přítomných spolužáků písně „Prezidentu osvoboditeli“ od skladatelky Rózky Horákové. Po focení následoval odchod do sálu restaurace Podlužan, kde na všechny čekalo pohoštění a poté volná zábava. Setkání se zúčastnilo celkem 30 spolužáků z celkového počtu 96, z nichž již zemřelo 58. Zbývající žijí v České republice i v zahraničí.

POSLEDNÍ SETKÁNÍ?

Jož. Uher

Nás, děti ročníku 1933, ve školních lavicích doplněné o děti narozené v roce předešlém až po prvním září, přivedly naše maminky na tento svět v **chalupách**. Naším rodištěm není tedy pouze Lanžhot jako takový, ale ony ulice

v něm, ve kterých ty chalupy stály. Byli jsme na to hrdí. My Kradlovčané, Súhradčané, Komárnovčané, Pastvičané, Kútčané a tak dále...

Vstoupili jsme na jeviště života a světa v roce, kdy se v sousedním Německu dostal

k totalitní moci nacismus a jeho nejvyšší vůdce Adolf Hitler. Ani naši rodičové netušili, jak tato skutečnost ovlivní osudy nás všech.

Narodili jsme se v Československé republice a naším prezidentem byl už staříček T. G. Masaryk. Brzo ho vystřídal druhý prezident Edvard Beneš. Ale když jsme 1. září 1939 překročili práh první třídy obecné školy, už se náš stát, okupovaný Němci, jmenoval Protektorát Čechy a Morava a naším třetím prezidentem byl Emil Hácha. Ve škole mimo naší hymny jsme se museli naučit i hymnu Německa a životopis jeho vůdce.

A potom přišel duben 1945, Rudá armáda, opět jsme se jmenovali Československo a na pražský hrad se vrátil prezident Edvard Beneš. To už jsme toho roku končili druhou a načali třetí třídu měšťanky. Když jsme ji opouštěli, za našimi patami vpadl do všech tříd, na všechna místa ve státě, **únor 1948** a s ním **kunimistický puč**. Netrvalo to dlouho a měli jsme nového, dělnického prezidenta Klementa Gottwalda a ČSR se změnila na ČSSR (Československá socialistická republika). Než jsme stačili poodcházet do důchodu, vystřídali se na prezidentském stolci další prezidenti: Antonín Zápotocký, Antonín Novotný, generál Ludvík Svoboda, Gustáv Husák, ale i republika změnila svůj název. Samozřejmě, že mezi tím jsme zažili **srpen 1968** a všechno to, co po něm následovalo.

Až přišel **listopad 1989**, pád totalitního režimu, prý díky sametové revoluci. Prezidentem se stal bývalý disident Václav Havel a když ho vystřídal Václav Klaus, to už jsme byli ne Československo, ale jenom Česko. A skupinky blouznivců volaly po království...

Jako bychom se ocitli na kolotoči bláznů!

Na toto všechno jsem skoro až rychlostí světla myslel při našem letošním setkání, o kterém na jiném místě, vedle fotografie, píše můj spolužák Tonda Uher, něco jako náš kronikář.

Hlavou a pamětí v ní se mi mihl osud můj i osudy těch mých žijících i už zemřelých spolužáků a spolužáček ne toliko od nás z Lanžhota, ale také z Kostic a Tvrdonic, které jsem poznal důvěrněji než řadu druhých. Co osud, to originální historie, ve které se pouze na několika místech naše osudy křížily, ale často i dál ubíhají blízko jeden druhému.

Při našem setkání jsem nebyl smutný pouze z toho, jak každého z nás Čas změnil, jakými nemocemi ten který, ta která z nás trpí, vždyť v duchu jsem se mezi nimi viděl jako školáček mezi školačkami a školáky, jako tam ten v dáli mladíček, pomalu si uvědomující půvaby spolužáků.

Však největší tíhu smutku jsem ucítil u vědomí a zjištění, kolik děvčat a kolik kluků odešlo tam, odkud se na setkání už přijít nedá. Jak to statisticky uvádí kamarád Tonda Uher, z celkového počtu devadesáti šesti osmapadesát! Z těch třiceti, kteří na setkání přišli, bylo 24 žen a 6 mužů!

A co naše paní učitelky a naši páni učitelé? Z těch už by si mezi nás sednout nemohl žádný. Jejich stolíky a židle vedle tabulí osířely navždy.

Také došla řeč – mimo debaty o nemocích – na to, jestli se ještě sejdeme jako **osmdesátníci**. V té chvíli snad každý z nás ucítil v sobě a na sobě břemeno Času, který neseme. Zjistili jsme, že je natolik těžké, že nikdo neví, kolik z nás se s ním k té osmdesátce doplahočí.

Proto jsme to jubilejní pětasedmdesáté pojali jako naše **setkání poslední**! Nebylo to rozhodnutí ani lehké, ani veselé. Ale přirozené, jako je přirozený **konec všeho, co někdy začalo, protože věčně netrvá nic**.

A pozor, vy mladí, nikdo nikdy tento zákon nezmění!

Žádný ročník, **zrovna jako ten náš třiatřicátý...**

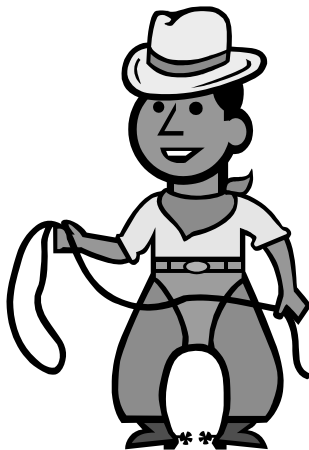
V LASU

Jož. Uher

Na konci života jsme každý pistolníkem,
jenž vystřelil už všechny svoje náboje!
Pak žádné nemá na tu, co jde před hrobníkem
a s koltem hbitá je nad všechny kovboje.

Na konci života už neseďme v sedle
jak honák, jehož kůň se ztratil v přerii.
Co kdysi bylo sladké, hořce je nám jedlé
a vzpomínky nám jak pluh duši rozryjí.

Na konci života nám širák vítr bere
a slunce sebe do hlavy se zatlouká.
Když den nám večer na kousky tmy rozebere,
tu sýček výzvu do strachu nám zahouká.

**Na konci života už nevládneme ani lasem;
jím sami chyceni jsme, v sedle Věčna krutým Časem!**

Věnováno všem spolužákům ročníku 1933 – 1932, jako že též ostatním mým kamarádům, narozeným ve třicátých letech minulého století, kteří už „nenosí kolty proklaté nízkou zavěšené u pasu...”

ZAHRÁDKÁŘI

V RAKOUSKÝCH SKLEPECH

Jaroslav Třetina

V rámci činnosti ZO ČZS jsou pořádány každoročně zájezdy členů a příznivců za poznáváním přírodních, kulturních a odborných zajímavostí v okolí blízkém i vzdálenějším. Po loňské návštěvě Slovenska se uskutečnila letos 13. června návštěva vinařských firem a přírodních zajímavostí Vídně, oblasti Thermenregionu.

Po zastávce v Mikulově, uctění památky u hrobu ing. Vojtěcha Pazderky st. a položení kytice, jsme vyrazili do

městečka Gumpoldskirchen, kde v historických sklepech sídlí firma Spaetrot Gebeshuber. Zdejší vinařství má dlouholetou tradici. Patřilo v minulosti městu Vídni, kam bylo hlavně víno dodáváno, včetně císařského dvoru. Pěstují se zde výhradně místní tradiční odrůdy Zierfandler a Rotgipfler, z jejichž kupáže se vyrábí královské víno, označené KW.

Po ochutnávce a prohlídce jsme cestou Vídeňským lesem navštívili jeskyni Seegrotte, která vznikla po těžbě křídly. Po vytěžení během II. světové války sloužila německé armádě k výrobě leteckých součástí, po válce sloužila armádě sovětské. Nyní slouží veřejnosti. V podzemí se nachází největší podzemní evropské jezero, po kterém jsme se na lodičkách projeli. Prostory využívají i filmaři, natáčely se v nich i záběry pro film Tři mušketýři. Před večerem jsme zavítali do městečka Tattendorf na návštěvu vinařství Johanneshof. Je to rodné vinařství otce a tří synů Reinischových. Vinařství s dlouholetou tradicí se rozrostlo do úctyhodných rozměrů, takže bylo nutno vybudovat nové prostory. Vznikl krásný areál jak s technologií zpracování vína, tak s vinárnou a restaurací pro návštěvníky. V odrůdové skladbě vedle místních odrůd už převládají odrůdy burgundského typu. Účastníky zájezdu zaujal Sauvignon blanc, který si mnozí z nás odvezli k vychutnání domů.

Zájezdem nás provázeli manželé Pazderkovi z Mikulova, kterým patří náš dík za organizaci zájezdu a kvalitní slovní doprovod včetně překladu.

Sklepy vinařství Johanneshof

Podzimní ráno

Miluše Linhová

Na lesní cestě paleta barev září,
podzimní ráno přišlo,
mlha jakoby klesala níž a níž,
paprsek slunce slabě již svítí,
podzim je tady, uvadlá kvítí.

My jdeme lesem a začíná být zima,
někdy přemýšlíme o druhém klimatu,
ale když potom vidíte kapičku rosy,
jako nejdražší dým, který se svítí,
musíte chtít nechtět vrátit se zpět,
zpět do lesního podzimního království,
kde kapka rosy na slunci se třpytí...

Kdo z vás s oblibou sleduje program ČT 2 a ČT 24, určitě si nenechává utéct pořad Planeta Věda. Ve dvou předprázdninových dílech jste mohli vidět také geologa Petra Kycla z Lanžhota (1976), který se zúčastnil několika expedic do Nikaragui a Kostariky.

V následujícím článku se můžete dovědět podrobnosti o aktivitách České geologické služby, jejímž je členem.

A pokud vás jeho zajímavé vyprávění zaujme, podívejte se na internetové stránky České televize, kde oba pořady můžete zhlédnout (11. 5. 2008 Zemětřesení, sopečné erupce a sesuvy půdy ve střední Americe; 1. 6. 2008 Střední Amerika – činné sopky od Mexika až po Kostariku).

Kaňon Somoto

Aktivity České geologické služby ve Střední Americe

Petr Kycl

Aktivity českých geologů ve Střední Americe mají dlouhodobou tradici. Již v 80. letech vysílal tehdejší Ústřední ústav geologický experty do sprátelené, ekonomicky značně zaostalé Nikaragui. I tam tehdy vládnul režim, trochu podobný tomu našemu komunistickému. Prezidentem byl sandinista Daniel Ortega, mimochodem po 16 letech v roce 2006 znovu zvolený do čela re-

publiky. Bohužel, 16 let demokracie nepomohlo Nikaragui vystoupit ze dna bídy a chudoby, a tak se vesnický lid opět nechal zlákat na levicovou cestu za údajnými lepšími zítřky. Nikaraguu odjakživa nesužovaly pouze problémy politické (občanské války) či ekonomické (chudoba), ale minimálně stejně zákeřným protivníkem je tamnímu obyvatelstvu i příroda. Na 10 tisíc mrtvých

v hlavním městě Managui při zemětřesení o Štědrém večeru v roce 1972 nebo 3 tisíce mrtvých vesničanů pohřbených sesuvem Casita v roce 1998 jsou toho důkazem.

Ekonomický rozvoj Nikaragui do značné míry závisí na zahraničních investicích a rovněž na pomoci, kterou této zemi poskytují vládní i nevládní instituce z celého světa podobně jako Česká republika prostřednictvím Ministerstva životního prostředí, potažmo České geologické služby. Ekonomická situace byla nejhorší v 80. letech 20. století. Lidé byli vysíleni válkou (60

Vulkán Poás

tisíc obětí), prohloubila se ekonomická závislost země, pokračovalo zadlužení, vystupňovalo se embargo a rozšířila se chudoba velké části obyvatelstva. Tento nepříznivý stav byl negativně umocněn několika přírodními katastrofami, z nichž nejhorší byl hurikán Joan. Po revoluci se v 90. letech chudoba opět stupňovala, přibyla ohromná korupce a další ničivý hurikán – Mitch. Nikaragua se po Haiti stala druhou nejchudší zemí Latinské Ameriky a na tomto nelichotivém místě setrvává dodnes. Přírodní katastrofy jsou velmi negativním faktorem, který se silně dotýká nikaragujské ekonomiky a tím i sociální úrovně obyvatel. Následky přírodních pohrom jsou vždy drastické pro celou infrastrukturu země a do značné míry negativně ovlivňují programy pro redukci chudoby. Celkem 2,3 miliónu obyvatel (tj. 47,9% populace) žije chudobě, z toho nějakých 830 tisíc obyvatel (tj. 17,3% populace) dokonce v extrémní chudobě.

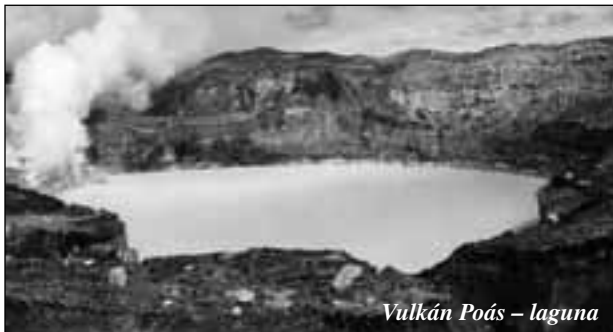
Přírodní pohromy mají v drtivé většině svou podstatu v geologické stavbě území. Ve světě přírody má vše své zákonitosti: sopky, sesuvy a zemětřesení se řídí určitými „geologickými pravidly“ a většinou jejich vznik má svůj důvod. Cílem expertů České geologické služby je zastoupit chybějící domorodé geology, školit nové pracovníky a místním samosprávám předávat relevantní podklady – základní geologické mapy, mapy inženýrskogeologické, mapy zlomů či indicií nerostných surovin, ale především jednoduše čitelné mapy ohrožení daného území geologickými riziky. Spolu s podrobným popisem a dokumentací, uspořádanými do databází a geografického informačního systému, pak tyto podklady slouží státní správě a místní samosprávě pro lepší odhad možného rizika, pro vydávání včasných varovných signálů, pro zamezení další výstavby v zónách s vysokým nebezpečím (systematické územní plánování), pro stěhování obyvatel z vysoce ohrožených zón, pro sestavování evakuačních plánů – velmi obecně pro zmírnění následků dalších přírodních katastrof, snížení počtu obětí na lidských životech a materiálních škod.

Novodobá historie české odborné geologické pomoci ve Střední Americe se datuje od roku 1997. Desetiletý projekt probíhal nejdříve

na pacifickém pobřeží v oblasti pásu aktivních vulkánů (paradoxně jde o nejvíce osídlenou oblast země) a následně v centrální hornaté části země. Já jsem naskočil do rozjetého vlaku zahraniční rozvojové pomoci Nikaragui koncem jara roku 2000, kdy se již v rámci čtvrté etapy pracovalo v oblasti kolem historického města Leon (založeno roku 1524). Jako úplný nováček jsem s respektem po celý první měsíc svého pobytu přijímal rady od zkušenějších kolegů a obdivoval každý kousek nevšední přírody. Sopky, velká jezera, plantáže bavlny či kávy, všudypřítomnou chudobu ale nikoli zoufalství. Kupodivu mi lidé v těch chatrčích, bez elektřiny a pitné vody, mnohdy připadali šťastnější než většina úspěšných či věčně nespokojených obyvatel střední Evropy. Následovaly další roky vždy jedno až dvouměsíčních pobytů – Cosiguina, Matagalpa, Jinotega, Somoto. A právě v Somotu, v roce 2004, se nám s kolegy Vladimírem Žáčkem a Josefem Ševčíkem podařilo „znovuobjevit“ kaňon Somoto, jak je dnes nazýván. Znali ho sice již původní obyvatelé kontinentu - indiáni, ale do povědomí místních obyvatel a do novin se dostal až díky našim fotografiím. Při běžné mapovací túře jsme se vydali do oblasti, kde už vrstevnice v mapě naznačovaly hlubokou rokli. To, že se nakonec před námi objeví 3 km dlouhý kaňon, místy široký jen několik metrů, s kolmými stěnami do výšky až 100m, s protékající říčkou Coco, a že jednou toto místo bude obdivováno davy turistů z Japonska, USA nebo Evropy, nám v první chvíli vůbec nepřišlo na mysl. Unikátní na světě také je, že horniny, které kaňon budují, jsou tzv. ignimbrity, tedy vulkanické horniny, zatímco obvykle se kaňony tvoří v měkkých vápencových či pískovcových sedimentárních horninách. O důležitosti tohoto místa není pochyb, vždyť se z něj stává první Geopark ve Střední Americe.

V roce 2005 jsem naposledy zavítal do Nikaragui, a to do oblasti města Ocotal, těsně na hranici s Hondurasem, oblasti nejvíce postižené občanskou válkou z 80. let minulého století. Lidé bez nohou, tabule s nápisy „minado“ (zaminováno), na školách velké plakáty s typy min, návody, jak poznat zaminované území

– to vše rámovalo naši práci v terénu. Skoro 10 let války tzv. „contras“, útočících ze základen v Hondurasu a podporovaných americkou CIA, proti sandinistům, vládnoucí levicové straně, výrazně ovlivnilo příhraniční území Nikaragui s Hondurasem. Naše práce v blízkosti hranic proto probíhaly za doprovodu armády a pouze ve vyznačených odminovaných územích. Oblast se vyznačovala také extrémním nedostatkem vody. A tím nemyslím pitné. Vyschlé koryto řeky Coco, nejdelší středoamerické řeky (cca 750 km), po které v 18. století ještě 600 km do

Vulkán Poás – laguna

vnitrozemí připlouvali se svými koráby piráti, je toho důkazem.

Od roku 2006 jsem se přesunul do sousední Kostariky. Kostarická vláda si vyžádala spolupráci s českými experty a tato je tak od samého počátku výrazně podporována i ze strany kostarického ministra životního prostředí a energie. Příchodem do Kostariky jsem se také stal vedoucím expedice a začaly starosti spojené nejen s odbornou prací, mapováním sesuvů a inženýrskou geologií, ale také s logistikou projektu a přípravou projektu nového. Ten jsme vyhráli ve výběrovém řízení v roce 2007 a začala tak další tříletá spolupráce pro tři země – Nikaraguu, Kostariku a Salvador. Příští rok je zřejmě posledním, protože nově nastavený systém rozvojových pomoci současné české vlády v dalších letech výrazně omezuje možnosti, jak v pomoci Střední Americe pokračovat. A toto si po letech uvědomují i naši partneři v Nikaragui a Kostarice a snaží se udržet kontinuitu hledáním dalších možností, jak spolupráci udržet např. formou spolufinancování.

Ač je Kostarika sousedním státem Nikaragui, jde o zcela jinou zemi. Jak přírodou, tak životní úrovní obyvatel. Ta je zde spolu s Panamou jedna z nejvyšších v Latinské Americe. Kostarická republika je nejstabilnější země v regionu a co je důležité – této stability se jí podařilo dosáhnout bez armády, občanských válek a gueril. Má také jeden světový primát – je to země s nejvyšším poměrem národních parků a chráněných území k celkové rozloze státu. Sami posuďte, na svém území o rozloze 51 100 km² Kostarika vyčleňuje 16 národních parků a 10 přírodních

rezervací pokrývajících plochu 13 000 km². Další desítky přírodních útočišť, ať už státních či soukromých, zvyšují celkovou rozlohu chráněných území na cca 20 000 km² a jen umocňují zdejší jasnou dominanci ochrany přírody. Na území Kostariky lze pozorovat přes 857 druhů ptáků, 246 druhů savců, 182 druhů obojživelníků a 235 druhů plazů. Domovem těmto

živočichům je 10979 druhů cévnatých rostlin, 1600 druhů orchidejí aj. To vše představuje 4 % všech živočišných druhů na světě, soustředěných na území představujícím 0,01 % plochy planety Země! Kromě fauny a flóry nabízí Kostarika další přírodní fenomény např. v podobě 10 aktivních vulkánů.

I přes vysokou životní úroveň jsou také obyvatelé Kostariky neustále v ohrožení. V roce 1991 postihlo karibskou oblast ničivé zemětřesení o síle 7,7 RichtEROVY škály (šlo o nejsilnější zemětřesení na Zemi v roce 1991). Naštěstí epicentrum bylo lokalizováno uprostřed nížinných pralesů, daleko od hlavních městských aglomerací. Cítit bylo až v Tegucigalpě v Hondurasu a Isla de San Andrés v Kolumbii. Mělo za následek vyzdvižení a zničení korálových útesů na karibském pobřeží u Cahuity a totální destrukci 50 km² primárního pralesa v okolí epicentra. Téměř 8000 domů v Kostarice bylo poškozeno. Naštěstí si zemětřesení vyžádalo „pouze“ 127 obětí. Časté jsou v Kostarice také vulkanické erupce. Sice jde o skvělou podívanou pro turisty,

vizuálně působivé jsou především kouřící sopky, vytékající láva z vrcholku či bublající vulkanická tyrkysová jezera s $\text{pH}=0$ (nejkyselější na světě), z historie však víme, že již několikrát byla města v okolí aktivních vulkánů zasypana popelem či lidé umírali pod pyroklastickými proudy. A je jen otázkou času, kdy vulkány opět ukážou svou sílu. Přírodní tragedie zde vznikají každoročně, např. minulý rok bylo sesuvem ve městečku Atenas ve spánku pohřbeno 16 lidí. Několik lidských životů zhasla tornáda a přívalové deště v San José.

Pro našince je místní klima nepředstavitelné. Když jsme poprvé přijeli do Miramaru, oblasti našeho zájmu, napršelo za 30 minut 70 mm vody. Průměrné roční srážky kolísají od 6000 do 13000 mm. Pro srovnání, průměrné roční srážkové úhrny v ČR dosahují cca 550 mm.

Ne vždy se dá všechno na 100 % předpovědět, ale s jistou pravděpodobností při dobré znalosti geologie, s podrobnými podklady a dlouholetým sledováním mohou odborníci včas upozornit na blížící se nebezpečí, popřípadě mohou učinit určitá opatření pro obyvatele žijící v ohrožených oblastech (jako např. včasné varování a evakuační cesty). Nejdůležitější ovšem je, aby se na základě našich map už nepokračovalo v rozvoji měst a infrastruktury do těchto rizikových míst. Problém je, že obyvatel stále přibývá, místa na výstavbu logicky ubývá, a tak zákonitostí geologického vývoje neznalí lidé bezhlavě zastavují úpatí aktivních sopek, sesuvy nebo koryta řek.

A praktické uplatnění práce českých geologů? Kolem vulkánů se vymezují zóny s vysokým rizikem (červené) až po zóny s minimálním rizikem (žlutozelené) a oblasti, kam až spadne vulkanický popel a v jaké předpokládané maximální mocnosti. Vždy se vychází z historie vulkánů, která se obvykle v určitých cyklech opakuje. Kolem vymapovaných zlomů se zakazuje výstavba. Například v našich mapách zakreslený zlom u Apoya v Nikaragui se dal v roce 2001 do pohybu, následkem toho zemřelo 8 lidí a pobořeno bylo mnoho domů. Úředníci, kteří měli naše mapy, pak s údivem konstatovali, že jsme to už předpověděli a teprve pak mapám věnovali větší pozornost. Zlom

pak pojmenovali falla checa (český zlom) a již všichni vědí, že kolem těchto linií nemají stavět.

Ohledně sesuvů půd tvoříme mapy dokumentační a mapy náchylnosti svahů ke vzniku sesuvu. Předpovědět vznik sesuvu je obtížné, úspěšnost předpovědi se pohybuje kolem 70 %. Ale víme, kde sesuvy již jsou, a taková místa mají na našich mapách opět červenou barvu. Bohužel, mnoho obydlí již na sesuvech stojí, s tím už mnoho dělat nelze, ale nová výstavba by do červených zón už pokračovat neměla.

Dalším fenoménem jsou povodně. Je až neuvěřitelné, jak mají lidé krátkou paměť – a to nejen v rozvojových zemích, ale i tady u nás. Jsou nepoučitelní a již pár let po velké vodě opět staví své domy do míst, kde voda ničila majetek a brala životy. Na našich mapách mají takto ohrožená místa modrou barvu a kdo by chtěl do takové oblasti postavit svůj dům, měl by si uvědomit, že při dalším hurikánu o něj přijde. Setkali jsme se tady s tzv. „cabeza de agua“, povodňovým jevem, kdy v horách zaprší a na spodním toku je relativně klid. Během několika minut se ovšem zvedne několikametrová povodňová vlna i na malé říčce a bere s sebou vše, co jí přijde do cesty. Takto zahyne ročně několik koupajících se lidí.

Mezi další naše praktické výstupy patří zhodnocení a výskyt indicií nerostných surovin. Nerostné bohatství a jejich využívání je vždy základem prosperujícího státu. Obvykle jde o vymezení oblastí s vhodným stavebním materiálem (kamenivo, písky, štěrky, cihlářské suroviny) nebo o vymezení oblastí s výskytem zlata. V neposlední řadě slouží místním obyvatelům chemické rozborů vod z pramenů a řek. Je někdy dobré vědět, že voda v místním potoce obsahuje pětisetnásobně zvýšené obsahy arsenu, nebo například, že voda vypouštěná ze vzorně vedeného dolu na zlato je čistá a neobsahuje kyanid.

A závěrem? Ač je ten svět Střední Ameriky úplně jiný než ten náš, v Podluží, přesto se v něm český, pardon, moravský geolog z Lanžhota neztratil. Naopak, díky těmto cestám si uvědomil, jak krásný a poklidný život bez nástrah skýtá náš kraj. A toho by si měl každý z nás nanejvýš vážit.

Josef Folprecht: Lanžhot – 3. část

Zpracovala Ludmila Malčková

Táhlá rovina, táhlé velebné písňe, bouře – od severozápadu a jihovýchodu – bouřlivé písňe, sytý vznětlivý život, mohutný les, plný starých majestátně říjících jelenů – život, stále naladěný ke vzruchům a bohatýrským činům a nakonec voda prudká, bouřlivá, vzedmutá, jež pomalu mizí do země, zúrodňuje ji a zabezpečuje Lanžhotčanům dobrý život.

Vstup jara

Začátkem jara nastalo v jihomoravském kraji opadávání vod, které obklopovaly někdy po celou zimu městečka a vesnice od toho podzimního dne, kdy se rozlily. Toto ponenáhle mizení vodních spoust jarem uvolněných, dodávalo celému kraji, nasycenému vlhkými parami pod silicím jarním slunkem zvláštního zabarvení ovzduší.

Mimovolně tu diváku stojícímu u stupavského mostu nebo u mlýnského stavu (splavu) vznesly se nad hlavou táhlé zvuky lanžhotských volných a toužných písní v paralelách s přírodou, opěvujících lanžhotské děvčice a zvěstujících lásku obapolně vznikající a z jedné strany zbožně, ale neústupně vyznávanou. Jistě jarní zvuky u lanžhotského stavu byly tajemným motivem a zdrojem těchto typických a charakteristických táhlých jehoslováckých písní.

Čistota – radost

Selský dům i chalupa bývaly čistoty přímo vzácné. Často jsme se zamyslívali nad touto svítící čistotou slováckou, že to nutně jest jakási nám neznámá kulturní tradice a otcovské dědictví, které zde bdí nad počínáním zde přítomných lidí. I v čistotě bylo pozorovati pevnost a nezničitelnou vnitřní sílu tohoto lanžhotského lidu. Tato vnější síla čistoty byla a je dosud koruněm čistoty vnitřní, která měla však vždy své osobité odlišnosti.

Tuto tradici udržoval také tribunál žen chladného a stářím často i bezcitného úsudku. Tento lidový soud vzbuzoval až hrůzu

v ohraničeném světě lanžhotském, kde bylo snadno státi se důvěry nehodným, nepořádným a nemožným. Ale naprosto to nebyla jen bázeň před tímto soudem, popřípadě před pomluvami, klevetami, které nutily hospodyně k čistotnosti. Vždyť ta čistotnost byla téměř absolutní i tam, kam vlastně neměl nikdo cizí, leda velmi vzácná návštěva, přístupu, totiž do tzv. parádních izeb, v jejich truhlách (kostech), přístěncích a v postelích. Čistota byla potřebou a složkou přirozené povahy lanžhotských žen i mužů. Světlé barvy i na všedním kroji požadovaly čistotnosti už od dětství. Jako tyto světlé barvy všedního dne lze považovati za pramen, z kterého prýštila péče o čistotu, tak na druhé straně čistotnost země, která tvořila podlahu kuchyní, komor, izbátek i parádních izeb.

Je přirozeno, že čistota vnějšího domu už vzhledem k okolí byla co nejskvělejší. Ploty šprlené, lačkové, plaňkové, deščené nebo i když byly pouze z hrubých destiček a vrbovými větvemi oplétány „hontové“, byly vkusně upraveny. K tomu pohled na „dvorek“ před domem mezi zahrádkami, vroubený z obou stran plůtkem, kde byla z každé strany lavečka pro nedělní odpolední pobesedování, pohled do žebřáčky, zdobené révou, vše to se lesklo čistotou. Réva se pnula po lešení. Dveře bývaly pěkně vyzdobeny prohloubenými a reliéfními ornamenty, často různými barvami zpestřenými. Návštěvníci dobývali se do domů často marně tlučením na kliku dveří, bývali tyto dveře skoro vždy zavřeny, zato chodit „dvorem“ bylo obvyklé, vrata dvorní i dvéřka byla volná vždy a otvírala se petlicí nebo závorou. Velmi často ve výklenku průčelí domu byla soška sv. Floriána, „téhož městečka patróna“, jak zpíval starý hlásný všeušlechť Prajka.

Okénka domů i chalup bývala maličká. Mezi okenicemi po stranách malovaná, v zimě vyložená mechem, do něhož byly zastrkávány umělé růžičky a květiny, jež byly ve velké oblibě, někdy byla vyložena papírem, na nějž

byl nasypán písek. Bály se opravdu lanžhotské hospodyně průvanu a zimy příliš úzkostlivě, a proto vzduch v izbách nebyl nejčistší a bývalo hojně důvodů k názvu „slovácký parfém“, jímž jako ztuchlinou zavánělo prádlo i šaty po nějakou dobu neupotřebené.

V 80. letech 19. století bylo městečko valnou většinou doškové. Domů pokrytých křídlicí nebo „bramorem“ (břidlicí) bylo poměrně málo. Patrovými domy byla pouze škola a fara a mimo knížecí domy byly taškami kryty pouze domy největších sedláků. Kolem 90. let Lanžhot hořel a hořel. Nebylo týdne, aby někde nevypukl oheň. Každou chvilku našel majetník chalupy na lávce ve dvorku průčelním mezi zahrádkami psaníčko chlebem zalepené, ve kterém se mu oznamovalo, že vyhoří. A zpravidla vyhořel. Došky počaly hořet, rodina vyběhla z domu, zachránila statek (krávy, koně, voly, brav ..., vyhnala drůbež a pak velmi často se skrýla pod hořící střechu, zavřevši všechny okénice. Hasiči stříkali obyčejně proto, aby z ohořelých střech zachránili, co se zachránit dalo. Došková střecha se mohla jen opravovat. Pokrýváním střech křídlicí nebo břidlicí se však ztrácela malebnost chalup, a tím i celé ho městečka.

Školské okamžiky

„Jedna á jedna jsou dvě. Dvě á jedna jsou tři ...“, hlásky žáčků první třídy s největší vážností naplňují ulici tímto svým hlásáním absolutních pravd. Ale najednou jim do toho vpadnou ostrým tempem jejich starší spolužáci z protější třídy domácí roztomilou melodií: „Dybych já věděla, či sú to koničky, nažala bych já jim zelenej travičky ...“. A souboj končí smírným hlasem zvonku, ohlašujícího deset hodin, konec vyučování. A děti se rozcházejí pod zraky učitelů a mého otce Eduarda Folprechta k svým domovům, držíce v rukou své slaměné tašky „s věcmi“. A snad ani nebudě oběda. Leda turkyňová buchta nebo chléb. Matka ponese kolem oběda něco otci a pomahačům na pole. A děti, co doma? Vezmou opět slaměnou kabelu a ubírají se ke škole. Tu se otevře brána a děti se tlačí jedno přes druhé do školy. Nejmenší

nalevo do první třídy, větší napravo do druhé. Třetí až šestá jsou v poschodí. Pomalu ulice tichne a za čtvrt hodiny i třídy. A var kultury mladých Lanžhotčanů za horkého odpoledne počíná kлокотати. V první třídě je této omladiny 96, ve druhé 91 dětí. Slušně velká společnost.

Děvčata a chlapci

Za dřívějších dob se vdávala děvčata velmi brzy, i v 15 letech. Povinná školní docházka byla první příčinou, pro kterou sňatky byly poněkud odsunuty, ale pravidlo „po dvaceti děkuj tomu, kdo ti vezme čerta z domu“, trvalo. Po dvaceti už to byla stará dívka.

Děvčata však přirozenou svou větší náklonností ke škole, ukazovala své dobré dispozice pro ušlechťení a vzdělání i touhu po nových dobrých věcech. Ale mnohé matky s nimi pospíchaly a vodily je už ve školních letech přes všechny školní zákazy k muzikám. A tu se děvčata řadila ve svých pracích už k děvčatům chodícím k muzice a počala vyšívat. Šlo především o vyšívané šátky jako dárky pro šohaje k hodům. Vyšívání stalo se vedlejším, ale přece velmi důležitým zaměstnáním lanžhotských děvčat po ukončení školní povinnosti. Všecky lanžhotské ženy – zvláště děvčata – byly velmi parádivé a v ústroji náročné.

Chlapci tohoto vedlejšího zaměstnání neměli. Jejich práce byla jakýmsi praktikantstvím při práci otcově polní i domácí.

Lanžhotčané byli předmětem podivu znalců a vědců českých už od 80. let. Na jejich hody chodívali se dívat národopisci zdaleka i cizinci. Lichotilo jim to a zdálo se, že úsilí a námaha těch, kteří hostili návštěvy, bude mít věčné výsledky. Skutečně, Lanžhotčané tímto podivem poznávali cenu svého umění lidového, které bylo oceněno objektivně a dobře.

Chlapci dělníci, odjíždějící do města za práci, vplouvali do městských poměrů hodně pomalu a těžko, ale přece podléhali jednak touze po knihách, po schůzích, po spolkovém životě, a tak se zdálo, že předčí nad chlapce rolnické, kteří zůstávali doma při své půdě a při starých zvycích.

Nesporným kladem mužského živlu jest

ovšem lanžhotská píseň – óda přírody, lásky a ušlechtilé vášně. Jest majestátním a jiskřivým odleskem kraje a života, jeho tónů, jeho toku, jeho spádu, jeho tragičnosti a nesporné vážnosti a opravdovosti. Je pestrým jemným závojem, jenž se vznáší nad realitou bohatého přirozeného živelného lanžhotského života

Kdo se „nenosil“ po slovácký, neodíval se slováckým krojem, byl nemilosrdně vyrazen. Byl to „pan“ nebo „hanák“ se zlehčujícím příděchem. Děvče jej zásadně odmítalo. Zvyky v lásce byly pevně stanoveny nepsanými zákony a hlavně všemocným tribunálem žen, které vždy přísně nad nimi bděly.

Svatba

Svatby byly slaveny v Lanžhotě v té době s velikou okázalostí i svatby lidí dost nemajetných. Ovšem hlavní parádou svatby byla ta přirozená pestrost a nádhera kroje s majestátním vědomím konané povinnosti všech účastníků této památné slavnosti. Zvyky svatební však brzy mizely a byly vlastně už v té době jen výjimkou nebo se držely v popisech tradic starých. Po hostině nastávala doba sbírání mincí nevěstě „na povíják“. Peněžní dar dával právo i povinnost zazpívat písníčku. Zpívat museli všichni, největší chloubou bylo přinést píseň novou. Tato chvíle jistě byla podnětem k zrození mnoha lidových písní a v Lanžhotě zvláště. Právě veselí se počínalo až po mno-

ha kusech tanečních. Tancovalo se na dvoře, muzika byla primitivní, ale nálada pokračující tmou prokvítala víc a více. Svatba povolovala mladým lidem, mnohem více než obyčejná muzika. Uprostřed tance v noci se tancující rozběhli z domu nevěstina do domu ženichova, aby rodičům připomněli, že nevěsta co nejdříve bude pravým členem rodiny.

Lanžhotské písně

Lanžhotské písně jsou hudebním zrcadlem tohoto kraje, jako šohajové jsou po mnoha stránkách skvělým odleskem jeho. Písně jejich jsou plody jak toho kraje, tak jeho šohajů. Byly to skvělé produkty zpěvné, ty lanžhotské staré písně. V dobách o nichž mluvíme, jako předtím a potom, vznikalo množství písní nových, písní se starým nápěvem a novými slovy, novým nápěvem a starým textem, s novým nápěvem i textem. Jistě se nám zachovaly ze starých písní písně nejkrásnější a snad i nejtýpější.

Charakter zpěvu

Zpívaje píseň, Lanžhotčan se naladil celý vždycky o oktávu výš. Nikterak nepřepneme, tvrdíme-li, že zpíval vždy v určité extázi. Lanžhotčané se zpěvem modlí, zpívají písně v kostele tak majestátně, že se klenba kostela prohýbá k nim. Tomuto zpěvu neodolá nikdo. Píseň byla vtělením krajnostního temperamentu Lanžhotčanů.

TAKÉ HODŽA!

- ulka -

V předcházejícím druhém letošním čísle zpravodaje jsem na podkladě údajů v knize LANŽHOT, zveřejnil článek o několika málo osobnostech, které byly jmenovány (nebo jmenovány být měly) **čestnými občany Lanžhota**.

Na tento příspěvek velice zajímavě reagoval lanžhotský rodák **František Gál**, žijící v Břeclavi, starší syn známé lidové umělkyně – vyšívačky Boženy Gálové, lidem řečené **Heklice** (za svobodna Heklová). Jeho svědectví si nemohu ponechat jen sám pro sebe. V mém

volném přetlumočení, ale se zachováním všech skutečností, říká, že:

Někdy těsně před druhou světovou válkou byla jeho maminka, už tenkrát známá a dovedná vyšívačka, vybíduta vedoucími funkcionáři tehdy místně poměrně silné **strany agrární**, aby vyšila „obraz“ se slovy o tom, že **Milan HODŽA** byl jmenován čestným občanem městyse Lanžhot. Paní Gálová zakázku přijala a svým dílem, za které dostala dobře zapláceno, objednavatele plně uspokojila. Leč

dříve než jim je mohla předat v definitivním dokončení, vypukla druhá světová válka, již předcházela okupace Československa Hitlerovým Německem. Lanžhotští agrárníci už tedy nestačili svůj záměr uskutečnit. Samozřejmě že se nabízí otázka, jestli i v mírové době by byli s to jej prosadit, protože jejich kandidát Milan Hodža byl osobností značně kontroverzní (spornou, ne pro všechny přijatelnou).

Viz dodatek...

Během frontových dubnových dní roku 1945, jak dále vzpomíná František Gál, byl vyšíty „obraz“ velmi poškozený, ale hlavní „must“ výšivky se zachoval. A právě ten po roce 1948 použila paní Gálová na vyšíty „obrazu“, podle zakázky funkcionářů lanžhotské KSČ, jenž měl být předán **Klementu Gottwaldovi** jako čestnému občanu Lanžhota. Ten však, jak víme, čestné občanství Lanžhota nepřijal. A tak pěkně vyšívačské práci paní Gálové historie hned nadvakrát nepřála...

Myslím, že je nutné závěrem vysvětlit čtenářům něco o straně agrární a především pak o osobnosti **Milana Hodži**. Pomůže nám v tom, jak jinak, encyklopedický slovník.

Začneme u slova **agrární**; to značí zemědělský, rolnický.

Česká (československá) strana agrární byla založena v roce 1919. V roce 1922 po sloučení se slovenskými agrárníky přijala název **Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu**. Ale všeobecně byla nazývána stranou agrární a její členové agrárníky. O tom, kdy byla agrární strana založena v Lanžhotě a kým, jsem nenašel žádný informační pramen. Proto je mi taktéž neznámé, kdo byli ti lanžhotští agrárníci, kteří iniciovali navržení udělit čestné

občanství **Milanu Hodžovi, který byl ochotný čestné občanství přijat.**

KDO BYL MILAN HODŽA? Narodil se 1. 2. 1878 a zemřel 27. 6. 1944. Dále encyklopedie uvádí: slovenský politik; 1906 místopředseda Slovenské agrární strany; spolupracoval s Františkem Ferdinandem d'Este, snažil se jeho maďarské antipatie využít ve prospěch slovenských zájmů a federalizace rakousko-uherské monarchie; v letech 1918-1938 vůdčí osobnost slovenského agrárního hnutí; od r. 1919 často ministr; v letech 1935-1938 **předseda vlády**. Od r. 1921 profesor na univerzitě v Bratislavě. Ve 30. letech vystoupil s plánem hlubší součinnosti podunajských států, zejména v hospodářské oblasti (až k podunajské federaci). Jako předseda vlády uzavřel r. 1937 dohodu s německými aktivistickými stranami; roku 1938 neuspěl v jednání s K. Henleinem a A. Hlinkou. Jeho vláda přijala 21. 9. 1938 **berchtingsgadenské podmínky** a 22. 9. 1938 byla nucena odstoupit. Po podepsání mnichovské dohody odešel do Francie a r. 1939 zde založil opoziční protibenešovskou organizaci. Roku 1941 odešel do USA, kde propagoval projekt poválečné federace podunajských zemí pod patronací USA.

Tak vidíte, k čemu všemu se můžeme našim zájmem dobrat přes postavy těch, kteří byli nebo měli být jmenováni čestnými občany našeho, dnes už **města Lanžhot**.

Myslím si, že důležitějším než titul **čestného občana** je, když každý z nás si váží svého obyčejného a přirozeného občanství k místu, které mu bylo nebo je domovem.

Neboť: **Kdo je všude, není nikde! (Seneca)**

OTISKY PRSTŮ

Jož. Uher

Čtenáři detektivek dobře ví, jak důležité jsou pro kriminalisty v jejich boji se zločinem **otisky prstů** těch, proti kterým boj je veden. Otisky prstů usvědčují zločince, ale osvobozují nevinné. Ale když už jsou někomu snímány, nevěstí to nic dobrého pro lotry a pro demokracii,

pokud je této proceduře podroben svobodný a slušný občan – člověk.

Proč tento úvod? V minulém čísle jsem ve svém vzpomínání na přítele Ludvu Trčku přetlumočil i jeho svědectví o tom, jaká **identifikační tečka, puntík**, mu byla „vpašována“

orgány ministerstva vnitra do jeho občanského průkazu tak jako řadě jiných občanů, vyhodnocených ve vztahu k režimu jako negativní živly.

Už když mi o tom vyprávěl, vrátil moji paměť k zážitku, na který jsem nemohl zapomenout, neboť to byl tenkrát jeden z mnoha mocenských zákroků komunistického režimu. Nevím, zda je o tom zmínka v obecní kronice, v knize LANŽHOT nepadlo o tom ani slovo. Pochopíme, proč ne.

Kdy, ve kterém roce, k té události, či spíše **akci**, došlo, to si nepamatuji. Ale co vím určitě, že to bylo po **únoru 1948!** Nevím, jestli šlo o **akci celorepublikovou**, nebo se týkala pouze **příhraničních oblastí s Rakouskem nebo západním Německem** v rámci **boje proti zběhům na Západ** či tak zvaným **diverzantům**.

Co znamená slovo

- ulka -

NECHRAŠČ

Kamarád a spolužák ze studia na břeclavském gymnáziu, jenž to dotáhl na báňského inženýra, v dobrém slova smyslu **psavec**, snažící se mne tu a tam nacytat na nějaké to slovíčko, které by mi zamotalo hlavu, má mezi dálnicí a Kosticemi lán s vinohradem, polem, ovocnými stromy a s jednou zděnou „búdou“ plus maringotkou. Tento „areál“ nazývá **haciendou**, kam mne zatím neúspěšně zve k „**divokým pitkám**“. Onehdy jsem ji navštívil potajmu, když tam nebylo živé duše. A potom jsem mu o tom napsal a na potvrzení pravdivosti psaného, vyjmenoval jsem mu všechno, co jsem mohl očima zinventarizovat.

V britké odpovědi mi sdělil, že jsem toho užířel sice hodně, ale tak důležité „nářadí“, jakým je „... **nechraščová metla opřená o dveře, to ti do oka nepadlo, protože dyt ty ani nevíš, co to tá nechrašč vůbec je!**“ Tak to mne zvedl ze židle. JÁ a nevěděť co je to **nechrašč**?! Vždyť už jako klukáň jsem povinně zametával **nechraščovou metlou** dvůr jak na dvoře starého tatíčka Michala Štajare, tak i na dvoře našem.

Prostě všem občanům Lanžhota věkem nad patnáct let bylo přikázáno dostavit se do budovy místního národního výboru – tehdy zasedací síň – kde byly všem **příslušníky SNB (Sboru národní bezpečnosti)** snímány **otisky prstů!** Dobře si vzpomínám jaké „starosti“ jsem způsobil esenbákům svými pouhými čtyřmi prsty, nikde žádný palec, prst nejdůležitější! No nic, museli snímat otisky z toho, co bylo... Starší lidé už tenkrát, já až po letech, se cítili být touto akcí uraženi a poníženi. Jak by ne, zvláště když si uvědomíme, v případě jakých malicherností se dnes cítí mnozí naši občané ohrožování v oblasti svých osobních svobod a práv, zapo-
mínající, nad čím kdysi mnohem závažnějším museli před rokem 1989 držet ústa a krok!

Žádná moc netrvá dlouho! (Ovidius)

Nebylo nesnadné udělat z **nechrašče** malou či velkou metlu, žádný kumšt. A co to tedy ta **nechrašč** byla nebo je, pokud vůbec ještě u nás v Lanžhotě někomu v humně roste?

Měšťák by řekl, že jde o zdegenerovanou lebedu, pyramidálního tvaru, třeba jako topoly v některých místech podél silnice z Lanžhota do Brodského. Když taková **nechrašč** vyrostla, jak měla, buď se vytrhala z půdy i s kořenem nebo se uřala motykou. Potom se vzhůru kořenem pověsila někde „na luft“, kde na ni nepršelo, a nechala se pořádně uschnout, až z ní popadaly všechny drobné lístečky a zůstal pouze „kmen“ s korunou z různě silných větví a větviček. V tomto stavu nabyla pevnosti, srovnatelnou s metlou vrbovou. Cikánští metlaři, prodejci z Brodského, vířa přes ploty viset nechrašče, říkávali: „Ej, veru, tady nepředáme, hospodář mají nechraščové.“

Řeknete si: No dobře, **nechrašč je nechrašč**, ale co je to za rostlinu z odborného hlediska, jaký má **botanický název**, protože **nechrašč** je pojmenování ryze lidové, snad nářečové...

Pokud nemá člověk „hubu lenivou“, tak se

doptá a dozví. S botanickým názvem mi pomohla paní učitelka Božena Valentová s její přítelkyní: **Nechrašč je pelyněk pontský!** (To nám připomíná Piláta Pontského, že?) Další podrobnosti jsme našli v **encyklopedickém slovníku**, který vysvětluje, že pelyněk má odborný název **ARTEMISIA - rod dvouděložných aromatických rostlin z čeledi hvězdnicovitých. Zahrnuje přes 300 druhů rostoucích téměř po celém světě (mimo Austrálii), zejména na severní polokouli. Byliny až keře, většinou hořké obsahem hořčin a silic v pleťivech. V ČR roste asi 15 druhů domácích, pěstovaných i zplanělých. Konec citace. Náš lanžhotský, i ten kamarádův na jeho haciendě, je druh keřovitý a zplanělý.**

Kdo by to byl z našich předků věděl a řekl, že je **nechrašč** vlastně a doopravdy **pylněk**!

ÚLAHLA

Už jako děčko a školák jsem ono zvláštní slovo **úlahla** slyšel od rodičů i jiných starších lidí. V tom prvním případě snad proto, že měli moji rodiče dvě pole na Prátni u Benešových kříže pod lípami? Mnohem později se občas o **úlahlách** hovořilo i na JZD, to když třeba Tonda Ciprys – Vendelín zadával traktoristům pracovní úkoly. Tenkrát jsem si poprvé uvědomil, že jde asi o **název** některé polní nebo luční lokality v katastru lanžhotského družstva. Ale kde, po tom jsem se nedoptával. Ani obsah slova samotného mne jaksi nezajímal.

A pak se mi na začátku léta tohoto (2008) roku dostává do rukou nový, zajímavý časopis **EPOCHA**. V něm mne upoutalo pojednání s názvem **Přemysl Oráč možná nebyl zemědělec! Cituji** z textu ony části, které nás dovedou k poznání a pochopení smyslu slova **úlahla**. *Zato je u Kosmase řečeno v pasáži, kdy Libuše vypravuje posly na cestu, že Přemysl bude orat na úhoru, který kupodivu, ač leží mezi tolika poli, přece nenáleží k žádnému poli.* (...) V tom ostatně Kosmase nepopírá ani Jirásek. Ten používá místo *úhoru* výraz *oulehle* a píše: *...oulehle divná, ležít uprostřed mezi tolika rolemi, a přece k žádné nenáleží.* Konec citování. Už je nám jasno: **úhor** je **oulehle** ne-

bo-li po lanžocky **úlahla**! A kde je hledat?

Mojí „skorosusedů“ v našem Domě s chráněnými byty je i 87letá paní Marie Uhrová – Zmečka. Když jsem se jí zeptal, neví-li náhodou, jestli se některým místům polí v našem katastru neříkalo **Úlahla** nebo **Na úlahlách**, okamžitě z ní vylétlo: „Ná jak by né, dyt sme tam měli pole!“ Radostí jsem skoro povyskočil. „No gde, gde... Ide sa tam cestú od mojého v Nádražní ulici přes závory na štrece, cestú přes Prátně kolem Benešových kříža pod lípama, gde sa křížia cesty, a dál hore ke Kosticám a si na **Úlahlách**!“

Vida, tak proto ty zmínky mých rodičů o **Úlahlách**, když vlastně z našich dvou poliček na Prátni bylo na ně možná vidět.

Kdysi tam ležela půda úhorem, na němž by si mohl pluh a volky vyzkoušet i Přemysl Oráč, který, zrovna jako kněžna Libuše, jako skutečné, historické postavy, bohužel, neexistovaly. To se o úhorech – **úlahlách** nikdy tvrdit nemohlo a nebude moci.

Úhory alias **úlahla** **vždycky byly, jsou a budou...**

VERBÍŘI

Maluje krásně, originálně, pečlivě a pomalu. Ale to s těmi **verbíři** vzala a vytáhla na mne **fofrem**: „Počkej, Jožulko, zastav!“ Ještě jsem ani nohu z pedálu na zem nepoložil, když spustila: „Posúchaj mja, su enom obyčejná, húpá ženská, ale uznaj, je správné říkat tým co verbujú, že to sú **verbíři**? Dyt **verbíři** byli ...“

Dupl jsem jí na jazyk jako na brzdu: „Mařenko, nejeduj sa, máš recht, vím, o co ti ide, také mja to šťve!“ Úlevně si oddechla a už klidněji, ale razantně dodala: „Tak o tem napiš! Nech s tým už nehúpnu! Verbíři...“ A kdyby byla chlapem s pěnů piva pod nosem, snad by si aj odpluua.

V tisku i na plakátech jsme se nejednou v tomto roce dočítali – v těch článcích i z perenovaných folkloristů – o soutěžích dětských nebo dospělých **verbířů**. Jedna z takových **soutěžních přehlídek dětských verbířů** proběhla v měsíci květnu i u nás v Lanžhotě.

V e r b í ř ů!?

Rád jsem na svatbách a při jiných příležitostech naslouchal besedám, které vedl otec se svými kamarády. Nebyli to pouze výteční zpěváci (tenoři par excellence) a znalci folkloru, ale také v mladosti i ti, kteří věděli, **jak se má skákat na verbuňk**, zkráceně řečeno **verbovat**. Sebe a druhé nepovažovali za **verbíře** (takové slovo neužili), ale když už tak za **verbuňkáře**, ale nikdy ne za **tanečníky verbuňku**. Prostě **skákali na verbuňk**. Na stejné poloze uvažování o verbuňku a o těch, kteří se mu věnují, se nachází i generace moje. Stejně jako malérečky paní Mařky.

Myslím, že nikomu z nás nezaškodí, když si přečteme, co se o **verbuňku**, **verbířích**, **verbovacím listu** a **mustruňku** píše v *encyklopedickém slovníku*.

Verbuňk (něm.) - moravský a slovenský lidový sólový mužský tanec, improvizací, demonstrující sílu a obratnost (skoky, obraty, švihy – tzv. cifrování). Vznikl v 18. století jako součást verbování a do začátku 19. století přešel do lidové tradice.

Verbíř – osoba pověřená najímáním vojáků. V počátcích žoldnéřských armád přijímal dobrovolníky a verboval vojáky budoucí majitel sestavované jednotky (praporce, pluku), který vlastnil tzv. verbovací list. Později bylo verbování svěřeno vojákům nižších hodností, kteří získávali pro pluk svého panovníka jak dobrovolníky, tak nováčky, a to buď na základě smluvní, nebo násilím. Byl to obvyklý způsob doplňování vojska v 16. – 18. století před zavedením pravidelných odvodů.

Verbovací list – pštolunk – v 16. – 18. století dokument, kterým panovník povoloval významnému šlechtici nebo válečníkovi zverbovat a zorganizovat vojenskou jednotku (nejčastěji pluk – pěší nebo jezdecký) z dobrovolníků nebo pomocí verbování. Dělo se tak buď na státní útraty, nebo v režii majitele listu, který se stával většinou majitelem a velitelem jednotky. List určoval, o jakou jednotku půjde, jak bude početná, kdo bude velitelem, jaký bude důstojnický sbor, výši žoldu, požadovanou výzbroj a výstroj vojáků, nařizoval, kde se odbudou **mustruňky** jednotek a uděloval

velitelům právo kázeňské i trestní. Majitel listu se ve velení mohl dávat zastupovat osobou, kterou si vybral, a jako majitel jednotky měl nad jednotkou značnou pravomoc.

Mustruňk (něm.) – přehlídka naverbované vojenské jednotky před tzv. mustrovními komisaři. Cílem mustruňků bylo ověření počtu vojáků a stavu jejich výzbroje. Dnem mustruňku začínala vojákům služba a vznikl jim nárok na žold; současně vojáci složili přísahu.

Poslední verbíři

O posledních skutečných verbířích se píše v magazínu SVĚT z června 2008 v pojednání s názvem Česká historie totálního nasazení. Poté, co bylo 15. března 1939 Československo proměněno v Protektorát Čechy a Morava, došlo také ke změně v zaměstnávání českých občanů na práce v Německu. Citují: „*Najímání českých lidí začalo 23. března 1939. V Čechách a na Moravě působili v e r b í ř i , delegovaní přímo říšským ministerstvem práce v Berlíně...*“ Toto je v historii našeho národa poslední zmínka o **verbířích**, jejichž činnost kdykoliv před tím byla spjata se slzami, bolestí a utrpením těch, kteří byli násilně zverbováni, ale i těch, kteří byli jejich příbuznými.

A tak netoliko kvůli **pozadí tohoto slova** se mi jeví jako velice nešťastným, a snad i jazykově zcela nesprávným, pojmenovávat malé i velké chlapce, soutěžící i nesoutěžící **ve skákání na verbuňk, v e r b í ř i**. A ne třeba, když už, **v e r b u ň k á ř – v e r b u ň k á ř i**? Takový výraz má mnohem blíže k tomu, kdo **skáče na verbuňk**, než k tomu, kdo i **násilím najímá na vojnu**.

Říkám to dobře, malérečko Mařenko?

AHOJ – AHOJTE

Je neuvěřitelné, do čeho všeho se promítá přeměna kdysi folklorem a národopisem svérázné dědiny Lanžhota v moderní město. Tak třeba způsob zdravení se. Představte si tuto scénu:

Po mši se před kostelem zastaví dvě tři praštanenky, ještě oblečené ve svátečním šátku, kabaji, sukni a čizmách. Když se rozchází, můžete zaslechnout několikateré: „Tak ahoj! Tak

ahoj!“ A my, současníci, posluchači, se nad tím vůbec nepozastavíme. Už jsme si na to zvykli, už jsme to přijali jako kdysi „s pánem Bohem“. Anebo ono zkrácené „nashle“, které s ahojem soutěží. A to se, tu a tam, i mezi staršími ozve ještě také „čau!“ „Nazdar“ anebo „buď zdrav“ už jsou vzácnosti.

Nebudu rozpitvát jednotlivá existující nebo zaniklá pozdravení, ale vrátím se pouze k tomu nejužívanějšímu, naše předky v hrobech z boku na bok obracejícímu, *Ahoj!* a v množném čísle *Ahojte!* (To je také vyslovováno mladším vůči staršímu: „Tak ahojte, tetičko!“)

Jsem pamětníkem časů, kdy se jím zdravili výlučně pouze **trampové** a z nich především **trampové vodní**, tudíž tak zvaní **vodáci**. Dobře si vzpomínám, že smysl slova **AHOJ!** mi byl jako pubertákovi vysvětlován (dnes už vím, že to byl vulgární černý humor) takto: Vodáci někde zakotví, přes noc uvíznou pod stany nebo mimo ně v náručí lehkých děvuch, nakažených nějakou pohlavní nemocí. A tak když se s nimi

potom vodáci ráno loučí, prostopášnice na ně ze břehu mávají šátky a s vědomím, že mládenci budou mít brzo starosti s léčením, resp. hojením intimních mužských orgánů, volají na ně: „Tak a hoj, tak a hoj!“ Nu a z toho odděleného a hoj, vzniklo prý nakonec nevinné **Ahoj!**

Pravdaže je to blbost. Pravda je zcela jiná. Kdo hledá, najde ji. Pro mne ji našel jiný můj spolužák z gymnaziálního studia Jirka. V Mini-lexikonu k dějinám lodí a námořní plavby, vyčetl pod heslem **AHOY!** (ano, na konci ypsilon, ne jé) toto:

Původně anglické zvolání „Loď před námi!“. Postupně obecně námořnický pozdrav při míjení lodě. Povel „All hands ahoy“ znamená „Všichni muži na palubu“. Výraz je odvozen z pobřežního člunu HOY. Konec citování.

Tak vidíte, milí čtenáři, k jakému zdravení dospěje i rozumný člověk, ty mladé pod „rožkama“ a pod „guláčem“ nevyjímaje. Takže pozor: **Loď před námi!** A když už ne, tak alespoň **Všichni muži na palubu!** Kam ženy, o tom není řeč...

A h o j !

AHOJ!

Je to jeden z nejčastějších pozdravů. Dávno už mezi námi zdomácněl. Kdo však zná jeho původní význam? Málokdo dnes ví, že to byl starý námořnický pozdrav. Nápis AHOJ býval umístěn na přídi lodí. Je zkratkou těchto slov:

Ad HOnorem Jesu

(Ke cti Ježíše)

Co nového u hasičů? Tomáš Bača

Po čtvrt roce bychom vás chtěli informovat o činnosti Sboru dobrovolných hasičů.

Prvotním cílem a úkolem SDH je pomoc obyvatelům v nouzi. Druhou částí představuje sportovní činnost. Vzhledem ke vzrůstajícímu počtu zásahů v našem městě, ale i mimo něj, má naše výjezdová jednotka pořád co dělat. V tomto

kalendářním roce jsme zasahovali již u 18 událostí. Převážnou většinu těchto výjezdů tvořily zásahy na požár, dále likvidace dopravních nehod, záchrana osob nebo zvířat a v neposlední řadě tradičně odčerpávání vody ze zatopených prostorů. Každý rok se opakují podobné zásahy, protože někteří spoluobčané nemají dostatečně

vyřešené zabezpečení svých domů před živelnými pohromami, a tak mají často nezvaného návštěvníka v podobě vytopených sklepů a garáží.

V měsíci srpnu jsme byli požádáni Českou televizí o požární asistenci při natáčení nového filmu v oboře Soutok. Spolupráce s filmovým štábem, hlavně pozorování kolem a práce pyrotechniků z Barrandova byla pro nás zajímavou zkušeností.

Protože jsme stále častěji povoláváni i k jiným zásahům, nejen k požárům, zvyšují se taky nároky na členy zásahové jednotky i vybavení našeho sboru. Není jednoduché udržovat techniku v provozuschopném stavu a zároveň obnovovat vybavení členů, které je k naší práci nepostradatelné. Proto jsme tento rok požádali o navýšení rozpočtu. Je totiž nutné dokončit opravu dopravní Avie, kterou mimo jiné užívají i jiná sdružení v našem městě, pořídit nové motorové kalové čerpadlo, ruční radiostanice na dorozumívání s ostatními jednotkami u zásahu a další technické vybavení jednotky.

Není toho málo a určitě mnohé z vás napad-

ne, jestli je nákup těchto prostředků pro naši jednotku potřebný. Tak jako vaši domácnost si vybavujete modernějšími a hlavně dražšími spotřebiči, kupujete lepší auta a stavíte krby, tak naše zásahy jsou stále náročnější, abychom mohli chránit právě váš majetek a především životy! Věřte, že investice do ochrany zdraví a majetku určitě nejsou vyhozené peníze. A kdo z vás může říct, že příště nás nebudete potřebovat právě vy?

V závěru ještě něco málo o druhé stránce naší práce a tou jsou soutěže. Dne 5. 7. 2008 jsme pořádali další soutěž v požárním útoku „O pohár starosty města“. Soutěž se již tradičně konala na fotbalovém hřišti na Šlajsi a za toto bezesporu úžasné prostředí fotbalistům děkujeme. Naše soutěž patří mezi nejlepší na okrese a i když letos domácí družstva nevyhrála, snad se všem divákům líbila.

Sbor dobrovolných hasičů přeje všem hezké prožití letošních hodů. Když náhodou půjdete kolem zbrojnice, tak se zastavte popovídat si, podívat se, jak to u nás vypadá.

Výkon hodný profesionála

J. Bartošová

On se snad zbláznil! Tak někteří reagovali, když se dověděli, že Jožka Gajda jel na kole do Černé Hory. V Radoviči byla jeho dcera Gábinka na ozdravném pobytu a manželku s druhou dcerou zavezl autem do blízkého apartmánu. Sám s nimi nemohl zůstat celou dobu pobytu, proto se vrátil zpátky autobusem. Nejdříve uvažoval o tom, že by mohl jet na kole zpět domů, jenže kolo se mu nedalo do auta, když vezl vybavení rodiny na 21 dnů. Tak se rozhodl, přes protesty rodiny, přijet na kole před koncem pobytu, aby pak rodinu autem odvezl domů.

Jožka je fandou cyklistiky už dávno. Na svém FAVORITU, který v současné době má původní už jen kostru čtyřikrát svařovanou, vyhrál okresní přebor neregistrovaných cyklistů v kategorii mladší žáci. Bez kola si nedovede představit žádnou dovolenou. Zkusil to jen jednou a to si řekl, *nikdy více...* Na kole vyjel např. čtyřikrát na nejvyšší horu pohoří Biokovo v Chorvatsku Sveti Jure (1 762 m). Nyní, s odstupem času a po tom, co na cestě zažil, uznává, že vyjel značně nepřipravený, že se mohl informovat u těch, kteří mají s dálkovou cyklistikou větší zkušenosti. „K cestě mne inspiroval pan Ondryška, o kterém bylo někdy dříve napsáno ve zpravodaji, že v Lanžhotě sedl na kolo a jel do Prahy. Takže já jsem v pondělí 23.6. brzy ráno sedl v Lanžhotě na kolo a jel do Černé Hory, kam jsem dorazil v pátek 27.6. odpoledne,“ říká Jožka. Tachometr ukázal přesně 996 km, na kole strávil 44 a 1/2 hod, průměrně jel 22 km/hod. Denně ujel 200 – 230 km, poslední den 146 km. Trasa: Lanžhot – Maďarsko, kolem Balatonu – po E 661 – Virovitica, přes Bosnu na Banja Luku – Mostar – Dubrovnik – Boka Kotorská v Černé Hoře – Radoviči. Cestu dobře znal, autem po ní jel několikrát na dovolenou. Jenže to bývalo v noci. „Původně jsem měl v plánu dorazit na místo za čtyři dny, cestou jsem zjistil, že to nebude možné. V 35stupňovém vedru jsem po prvním dnu téměř zkolaboval, nebyl jsem schopen dojet 20 km k Balatonu, kde jsem chtěl strávit

první noc. To byla největší krize, která mne potkala,“ říká. Podcenil pitný režim, jídelní režim, ochranu před sluncem. Noc před odjezdem nespál, protože na poslední chvíli řešil technické problémy kola a na cestě tři noci také téměř nespál kvůli vedru a komárům. Noci totiž trávil „pod širákem“. Poslední noc, když viděl na cestě rozježděné hady, přespál raději v apartmánu se sprchou. Přijel totálně spálený, protože nepoužil ochranný krém. V Mostaru si koupil v lékárně sprej na spáleniny, který mu pomohl z nejhorsího. Po špatné zkušenosti prvního a nejhorsího dne se pravidelně zastavoval na jídlo a pití, chladil se v okolo protékajících řekách. Zjistil, že vegetariánem by být nemohl, přestože má raději bezmasá jídla. Vyčerpanou energii tělu vracel velkými porcemi masa, kdy sám sebe nepoznával. Měl také pár technických problémů, defekt a praskl mu paprsek kola. Nejlepší pohodu z jízdy prožil čtvrtý den. Na otázku, zda to nechtěl cestou vzdát řekl: „Cestu zpátky neznám, co začnu, musím dotáhnout do konce. Určitě si zase někdy nějakou delší cestu naplánuji. Třeba do té Prahy, jako pan Ondryška.“

Možná jeho cesta byla trochu bláznovství, možná také kus hazardu. Prostě chtěl vyzkoušet své možnosti. Sálh si téměř na dno, ale poznal, že když člověk chce něčeho dosáhnout, tak se to podaří, i když s určitou obětí. Tato cesta je pro něj zkušeností, kterou bude do budoucna využívat a pomůže mu vyhnout se nepříjemnostem, které ho na ní potkaly. Držíme mu palce ať se mu na kole vždy dobře šlápe.

„Klubkověly“

E. Klvaňová, L. Štáhllová, M. Straková

Po celý uplynulý školní rok probíhala celoškolská soutěž, v níž žáci sbírali centimetry pomyslného klubka tím, že se aktivně podíleli na různých mimoškolních aktivitách. Odměnou pro čtyřicet nejlepších žáků bylo tričko s logem školního klubu a školní výlet s netradičním programem, který byl z velké části dotován. Soutěž probíhala odděleně pro 1. a 2. stupeň.

Jako první vyjeli na výlet vítězové soutěže z 2. stupně. Absolvovali ve třech dnech (4.–6. 6. 2008) **Klubko Adventure L. A.** v rekreačním středisku Březová, které se nachází v nádherném prostředí Českomoravské

vrchoviny, asi 10 km od Třebíče. Areál je obklopen lesy a krásnou přírodou.

Po příjezdu se všichni ubytovali ve stanech s podsadou, prohlédli si rozlehlý areál. Poté byli kluci a holky rozděleni do čtyř barevných skupin, které mezi sebou soupeřily o co nejvyšší počet bodů. Program začal výcvikem na raftech a paintballem, potom si vyzkoušeli lezeckou stěnu a vysoká lana. Druhý den dopoledne stříleli z luku a ze vzduchovky, odvážně skákali do prázdna. Odpolední program začal airsoftem, pokračoval zdoláváním rambodráhy a nízkých lanových drah. Po oba večery probíhaly hry na rozvoj týmové spolupráce, odvahy a důvěry, napínává byla především noční špionážní hra.

Třetí den před odjezdem zhlédli žáci nabídkový program agentury STAN-Special Team for Adventure, která připravuje tyto akce. Pobyt zakončily společné hry.

Mladší žáci vyjeli na výlet o pár dní později, jejich cílem byl 12. června 2008 westernový ranč **CITY OF ROLFTOWN** v Hrušovanech nad Jevišovkou. Pro děti byl připravený celodenní program. Vyzkoušely si střelbu z luku, hod nožem a kloboukem, projely se na koních, prohlédly si muzeum Divokého západu a Pony Expresu, zhlédly divadelní představení, práci s koltem a honáckým bičem.

Atletika v Lanžhotě Pláteníková, Klvaňová

Ve dnech 23. a 24. června 2008 se uskutečnil na sportovním hřišti u školy **3. ročník atletických přeborů Podluží**. Pozvání přijali a do bojů o medaile se zapojili žáci základních škol z Lužic, Prušánek, Tvrdonic, Moravské Nové Vsi a Lanžhota.

Podle umístění v jednotlivých disciplínách získávají žáci pro svou školu body, ty se sčítají a po dvoudenním závodění si nejlepší odvezou putovní zlatý pohár.

První den patřil atletům 1. až 5. tříd, kteří bojovali o medaile ve třech disciplínách:

- 1. – 3. ročník • sprint na 50 m
 - hod kriketovým míčkem
 - běh na 300 m
- 4. – 5. ročník • sprint na 60 m
 - hod kriketovým míčkem
 - běh na 600 m

Pořadí po prvním dni: 1. Lanžhot (203 body), 2. Tvrdonice (183 b.), 3. Moravská Nová Ves (180 b.), 4. Lužice (103 b.), 5. Prušánky (79 b.)

Druhý den soutěžili žáci 6. až 9. tříd, na ně čekali disciplíny čtyři:

- 6. – 9. ročník • sprint na 60 m
 - hod kriketovým míčkem (6.–7.), vrh koulí (8.–9.)
 - běh na 600 m
 - skok do dálky

Vzhledem k tropickým teplotám jsme letos zkrátili žákům osmých a devátých tříd trasu vytrvalostního běhu z jednoho kilometru na 600

m. Na sportovištích se vystříдалo celkem 286 závodnic a závodníků, z nichž sedm získalo tři medailová místa: Lenka Brumovská (Lanžhot), Ladislav Tuček (M. N. Ves), Apolónia Šmídová (Lanžhot), Michal Hnátek (M. N. Ves), Michal Konečný (Lužice), Viliam Hofer (Lanžhot), Petra Pravdová (M. N. Ves).

Nejúspěšnějším atletem se stal Darek Škrobáček z Lanžhota se třemi zlatými medaillemi (60 m, hod, skok).

Konečné pořadí a součet bodů: **1. Lanžhot (358 bodů), 2. Tvrdonice (249 b.), 3. Moravská Nová Ves (225 b.), 4. Lužice (141 b.), 5. Prušánky (124 b.)**

Těší nás, že naši lanžhotští sportovci obhájili loňské prvenství.

Honba za žlutým tenisovým míčkem

Jitka Kostková

Mistrovská soutěž smíšených družstev pro rok 2008 je pro naše hráčky a hráče stále otevřená. Ze čtyř družstev registrovaných hráčů má odehranou soutěž družstvo mladších žáků.

Družstvo dospělých hrající IV. třídu skupina DA se nachází na první příčce. Odehrálo pět mistrovských zápasů a všechny vyhrálo. Zbývá v září odehrát dva zápasy s Brnem-Lišní a Brnem-Chrlicemi.

Družstvo lanžhotského dorostu hraje III. třídu skupinu CD a v současné době je na druhém místě. Odehrálo pět mistrovských zápasů a také všechny vyhrálo. Zbývající dva zápasy proti Brnu-Tuřany a Mikulovu odehraje 7. a 14. září.

Družstvo starších žáků ve III. třídě skupiny CS má prozatím první místo. Ještě 6. a 13. září musí odehrát dva zápasy proti družstvu Moravské Slávie Brno a proti Vyškovu.

Družstvo mladšího žactva obsadilo celkově druhé místo. Všechny mistrovské zápasy odehrálo ve výsledku tři výher a dvou proher.

V letošním roce opět uspořádal tenisový oddíl s velkou pomocí rodičů již sedmé soustředění pro své hráče. Trvalo pět dní a naše děti se s plným nasazením vrhly na turnaje jednotlivců všech věkových kategorií, které se konají o prázdninách.

Ve dnech 5. – 6. července se konal tradiční „Cyrilometodějský turnaj 2008“. Vítězem kategorie mužů-jednotlivci se stal Tomáš Bartoš (Metyn). Ve čtyřhře mužů obsadila první místo dvojice Jakubík – Grznár.

Tenisový oddíl Sokol Lanžhot uspořádal pod hlavičkou Jihomoravského tenisového svazu ve dnech 26. až 29. 7. 2008 turnaj v kategorii dorost. Lanžhotský turnaj

opět dostal svému dobrému jménu, protože se ho zúčastnilo 31 chlapců a 18 dívek. Za zmínku stojí, že v Jihomoravském kraji hodně oddílů mělo zájem o uspořádání turnajů, ale pro nezájem a malou účast byly turnaje zrušeny. Vítězem ve dvouhře chlapců se stal Matěj Konečný. Ve čtyřhře vyhrála dvojice ve složení Matěj Konečný – Jakub Konečný. V kategorii dívek ve dvouhře obsadila první místo Veronika Kadlicová. Ve čtyřhře opět naše dívky Hana Kováčková – Alžběta Gelingrová ukázaly svou sílu a vybojovaly první místo.

Dne 23. až 28. 8. 2008 se uskutečnil turnaj mladšího žactva (výsledky po uzávěrci).

Poděkování patří všem rodičům, kteří nenilili a obětovali v prázdninové dny veškerý svůj volný čas na uspořádání těchto turnajů. Taktéž děkujeme všem našim sponzorům.

Všechny příznivce bílého sportu zveme dne 16. 9. 2008 na tradiční hodovní turnaj. P.S. „Nezapomeňte na rakety!!!“

Závěrem bychom rádi pozvali všechny příznivce jakéhokoliv sportu a lidi dobré mysli a nálady na naši pondělní hodovou zábavu s Lanžhotčankou.

Těšíme se na vás.

Novinky ve stolním tenisu

Zdeněk Darmovzal

TJ Sokol Lanžhot oddíl stolního tenisu bude v této sezóně mít čtyři družstva v dlouhodobých soutěžích dospělých a jedno družstvo v nově vzniklé dlouhodobé soutěži mládeže.

Do letošní sezóny se nám podařilo získat na přestup Michala Koníčka, který je odchovancem Břeclavi a v uplynulé sezóně hrával divizi v Hustopečích. Doufáme, že s jeho pomocí se podaří „Áčku“ hrát o přední místa soutěže.

Družstvo „A“ bude hrát krajskou soutěž I. třídy v sestavě Michal Koníček, Zdeněk Darmovzal, Jiří Hanák a Petr Uher.

Družstvo „B“ bude hrát krajskou soutěž II. třídy v sestavě Radomír Brožák, Marek Koníček, Jan Tomek a Patrik Šlezinger.

Družstvo „C“ bude hrát okresní přebor v sestavě Miroslav Sláma, Michal Polášek, Milan Pfeffer a František Bartošek

Družstvo „D“ bude hrát okresní soutěž v sestavě Miroslav Polášek, Jaroslav Fojtík, Vladimír Šálek a Roman Fojtík.

Do okresní soutěže mládeže jsme přihlásili družstvo „E“, za které budou nastupovat naši nejmladší odchovanci Petr Jeřábek, Denisa

Pyskatá, Michal Brada, Petr Trubač a Dominik Ciprys.

Oddíl stolního tenisu bude v tomto roce pořádat žebříčkový turnaj dorostu, za účasti dvaceti nejlepších dorostenců z Jihomoravského kraje, dále krajský bodovací turnaj pro všechny mládežnické kategorie a již 3. ročník mezinárodního turnaje mládeže, ve kterém startují hráči Čech, Slovenska, Maďarska a Rakouska.

Srdečně zveme všechny příznivce stolního tenisu k návštěvě mistrovských utkání našich družstev.

Florbalisté v létě

V letních měsících má většina našich oddílů volno. Pouze hráči mužského A a B týmu se účastní různých turnajů, navíc mají v srpnu fyzickou přípravu.

Na začátku června to byl turnaj Jadberg cup v Brně, který byl obsazen i týmy, v jejichž sestavách se objevil ne jeden hráč z Fortuna extraligy. Ze základní skupiny jsme postoupili do play off, v prvním kole nás čekal silný tým Výběr Beskyd a do dalšího kola nás nepustil.

Na konci června jsme jeli znovu do Brna. Na Open game jsme hráli i loni a dařilo se nám.

Letos jsme na úspěšné výsledky nenavázali, po dvou remízách a dvou prohrách nás místo play off čekala cesta domů.

Na začátku července už to bylo lepší. Jeli jsme na mezinárodní turnaj Slovak open v Bratislavě. Trval čtyři dny a naše sedmičlenná základní skupina byla složená z týmů ze čtyř zemí. Nejprve jsme porazili norský Mallors IBK 3:0. Další den ráno nás čekal silný finský tým Puuhapussi, který nás vyprovodil výsledkem 5:1 a ukázal nám, jak se hraje florbal na severu. Z tohoto zápasu jsme se rychle oklepali

a v průběhu dne porazili Orlicko – Třebovsko 4:1 a Berany Zlín 4:3. V brance Beranů se představil extraligový hráč a juniorský vice-mistr světa Jan Barák. Třetí den se rozhodovalo o postupu ze skupiny. V přímém souboji s loňským mistrem Slovenska Dragons Bratislava

výhrou 6:2 potvrdili roli favorita. Ve skupině jsme obsadili konečné třetí místo, což nás příjemně překvapilo. Do osmifinále jsme sice těsně nepostoupili, i tak pro nás měl turnaj velký přínos v porovnání naší hry s jinými herními styly a v získaných zkušenostech.

Ružinov jsme prohráli smolně 2:1, když jsme dlouho vedli. Dragons si na tento turnaj ze Švýcarska vypůjčili českého reprezentanta Aleše Jakúbka, ten hrál v jejich týmu velmi důležitou roli. V posledním zápase proti Prešovu jsme

V rámci letní přípravy jsme se zúčastnili také tradiční fotbalové minikopané v Lanžhotě. Postavili jsme dokonce dva týmy: Florbal A a Florbal B. Áčko celý turnaj vyhrálo, béčko skončilo těsně před branou zápasu o třetí místo, tedy třetí ve skupině. Ukázali jsme, že nám ani fotbal není cizí.

V srpnu nás ještě čeká druhý ročník záhoráckého poháru, kde obhajujeme účast ve finále, a už tradičně první kolo českého poháru ve florbalu. Tím prakticky vyvrcholí letní příprava. Výsledky budou známy až po uzávěrce to-

hoto čísla.

Městu Lanžhot a Sokolu Lanžhot děkujeme za podporu. <PG>

www.florballanzhot.cz

Fotbal trochu jinak

Josef Říha

Ve sportovních zprávách uveřejňovaných po celý rok v kabelové televizi se diváci dozvídají především o výsledcích našich mužstev a čtenáři lanžhotského zpravodaje potom také o problémech a potížích, které nás v současné době trápí při zajišťování chodu celého oddílu. Fotbal však není sportem, kde se všichni honí jen za nejlepšími výsledky, ale je také skutečnou, opravdovou HROU, i když se na to někdy zapomíná, a kterou více či méně úspěšně dokáží hrát úplně všichni. Důkazem jsou různé akce v průběhu roku, které fotbalový oddíl pořádá, spolu-
pořádá, či nějakých jiným způsobem podporuje a při nichž nejde o žádný zisk mistrovských bodů, ale především o zábavu a pobavení.

První akcí je utkání *základna – maminky*, které se koná vždy po skončení sezony a ve kterém proti sobě nastupují naši nejmenší fotbalisté proti svým maminkám. Otcem myšlenky tohoto dnes již prestižního utkání, je někdejší trenér základny Ondra Rapp. Nultý ročník se konal v roce 2003 a protože se setkal s velmi příznivým ohlasem, následující rok byl již poprvé předáván vítězný pohár a po utkání se začalo soutěžit v různých dovednostních a zábavných disciplínách, což přetrvává dodnes. Toto utkání se stalo postupem času skutečným vyvrcholením sezony a každoročně se jej zúčastňují v maximálním počtu jak samotní hráči, tak i jejich rodiče. Pro všechny je pak zajištěno

dostatečné občerstvení a díky sponzorům ještě drobné dárky jako poděkování za spolupráci po celý rok. V samotném utkání pak obě v tu chvíli znesvářené strany, předvádějí výkony na samé hranici svých možností a k vidění je spousta velmi zajímavých fotbalových situací, ale taky množství legrace.

Druhou akcí je potom tradiční *turnaj v minikopané neregistrovaných hráčů*, který se koná vždy první srpnovou sobotu. Zakladatelem tohoto turnaje je bývalý učitel naší základní školy Antonín Polách, který spolu s dalšími členy basketbalového oddílu uspořádal první ročník již v roce 1982. Asi málokdo si dnes vzpomene, že zmiňovaný první ročník se uskutečnil na škvárovém hřišti na stadionu na „Sokolském“, které stávalo na místě, kde jsou dnes vybudovány tenisové kurty. Tento turnaj přes všechny nástrahy vydržel bez přestávky až do dnešní doby, místem konání je travnaté hřiště na Pastvisku a hlavním organizátorem celé akce je Zdeněk Uher. Mužstev se na tomto turnaji představilo v jeho celé dlouhé historii již velké množství, pro některé z nich jsou stále výhry na tomto turnaji otázkou velké prestiže, pro ostatní však především možností, jak alespoň jednou v roce zvýšit svou fyzickou aktivitu. V letošním roce nás poctil svou návštěvou zakladatel turnaje Tonda Polách, který na závěr také předával nejlepšímu ocenění.

U zrodu třetího pravidelného klání stál jeden z nejlepších střelců naší fotbalové historie a tehdy ještě stále aktivní hráč naší „Dvojky“ Jaroslav Holobrádek, který v roce 1996 uspořádal KORD CUP za účasti mužstev: *Lanžhot „B“*; *společná „11“ KTB+Radia Jih*; *Sucho-*

hrad (SK); DH Lanžhotčanka.

Následující rok se místo tohoto turnaje uskutečnilo na hřišti na Šlajsi utkání „11“ *Holobrádků proti výboru Sokol Lanžhot* a na hodkovou sobotu 1998 zápas rodin *Holobrádků* proti *Poláchům*.

Termín soboty na hodky se dále již neměnil a následujícího roku 1999 se konal na hřišti na Pastvisku 1. ročník *FAMILIA CUPu* za účasti rodin *Holobrádků*, *Poláchů*, *Létalů* a *Sokolářů* z Boleradic. Druhý ročník se přesunul na hřiště do Kotic, ale od třetího ročníku v roce 2001 se turnaj koná na hřišti na Pastvisku, a to za stále většího zájmu diváků. Rodinu Sokolářů pak nahradila rodina *Darmovzalů* a místo ní hraje od roku 2005 rodina *Zonygů*. Zajímavostí pátého ročníku turnaje bylo utkání žen, kdy proti sobě nastoupila společná družstva *Poláchovi+Holobrádkovi* proti *Darmovzalovým+Létalovým*.

Výtěžek tohoto turnaje ze vstupného a tomboly je za spoluúčast vždy věnován fotbalovému oddílu, konkrétně na podporu našich mládežnických mužstev. Zakončením turnaje je pak společná zábava v hospodě U Bartošů.

SLÁVA A PÁD

Jož. Uher

Letos po jarním fotbalovém kole, sestoupilo první mužstvo Sokola Lanžhot z I. A do I. B třídy. V roce tak říkajíc pro lanžhotskou kopanou jubilejním, neboť **před 55 lety vybojovali lanžhotští fotbalisté titul PŘEBORNÍK KRAJE**. Svědčí o tomto mimořádném úspěchu i tablo,

ve fotografiích k těmto řádkům přiložené. Jeho fotoreprodukce se sice dočkala v minulosti už několika zveřejnění v tisku či brožurkách, ale nikdy nebyla doprovázena **popisem jmen na jednotlivých snímcích zachycených osob**. Než pomínou pamětníci, napravme tento nedostatek.

Tablo představuje **výbor fotbalového oddílu TJ SOKOL LANŽHOT** a jeho tehdejší **PRVNÍ MUŽSTVO Z ROKU 1953**. Na fotografii stranou vlevo, vedle skupiny funkcionářů, je předseda Jožka SVAČINA.

V horní řadě zleva jsou: Jan CIPRYS – Rataj, Jan KUBÍK – Jarmič, Jan BALGA, Jožulka UHER a Jan BARTOŠ – Ketásek, trenér dorostu i dospělých. Dolní řada zleva: Bedřich PROCHÁZKA (člen břeclavské osmy, účastník Olympiády v Berlíně 1936), Jožka ŠKROBÁČEK, pokladník, František JIRAVA, rodák z Čech, František PRACHOVSKÝ, učitel a Antonín PETRLA – Petla.

MUŽSTVO. Vlevo stranou skupiny hráčů je Ladislav – LADONA UHLÍŘ (střední útočník), v horní řadě zleva jsou tito jeho spoluhráči: Miloš TRČKA (levá spojka), Michal BARTOŠ – Pošta (levý záložník), Joza MADĚŘIČ – Maděra (brankář), Jan NETOPILÍK – Pilík (levý obránce), František HAKALA – Froliš (pravý záložník a náhradní brankář). Spodní řada zleva: Joza POLÁCH – Mrcek (pravý obránce), Stanislav HELEŠIC (pravé

křídlo a též náhradní brankář), Vavřín BARTOŠ – Komínek (levé křídlo), Jara KARAS (střední záložník a kapitán mužstva), Pavel PETRLA (pravá spojka) a Joza TUČEK – Mišec (záložník).

Dodatečně byla na tablo dána i fotografie Jožky ŠKROBÁČKA – Kabaše (pravé křídlo).

Toto mužstvo a v tomto roce otevřelo lanžhotské kopané cestu k jejímu nejslavnějšímu vrcholu, jímž byla dvouletá účast v druhé fotbalové lize v Československu! Teprve dnes i já si plně uvědomuji, jaký obrovský to byl úspěch!

A – bohužel – neopakovatelný...

Svaťo, děkujeme! Josef Říha

Na počátku letošního roku oslavil své životní jubileum náš dlouholetý hráč **Svatopluk Svačina**. Do fotbalové brány se poprvé postavil v roce 1958 jako brankář žákovského mužstva a postupně prošel všemi věkovými kategoriemi a mužstvy našeho oddílu. A ač to zní neuvěřitelně, svou více než bohatou sportovní kariéru zakončil teprve na konci jarní části ročníku 2007/2008, kdy odchytil ve svých 60ti letech své závěrečné utkání za „B“ mužstvo Sokola Lanžhot a stal se tak vůbec nejstarším aktivním hráčem v celé dlouhé historii lanžhotského fotbalu.

Jménem celého fotbalového oddílu Ti přeje-me hodně zdraví a pohody do dalších let.

Předmluva: Tuto glosu jsem napsal před pětadvaceti lety, ale do tisku se nedostala. Myslím, že na své aktuálnosti nic neztratila, a tak zpravodaj jí místo dát můžu.

X. symfonie – Lanžhotská

Když v pražském nakladatelství Panorama vyšla v roce 1982 Zelená perla ing. Bohumila Lošťáka, autorem samým věnovaná *L a n ž h o t á n ů m*, její třicetitisícový náklad byl brzo rozebrán. Na celou řadu dalších zájemců se nedostalo. Vedle literární ceny tu autor sklídl veliký úspěch i u těch, k nimž se textem i obrazem (fotografiemi) obracel především: milovníků přírody, u prostého čtenáře a lidu.

Ani proto nepřekvapuje, že Zelená perla se stala inspiračním zdrojem pro vznik hudebního díla významného českého hudebního skladatele, laureáta státní ceny a zasloužilého umělce Jana K a p r a. Sám mistr o tom píše, když děkuje autorovi za vzácný a silný čtenářský zážitek: „Bylo to tak bezprostřední, že již v průběhu četby ve mně sílilo rozhodnutí pokusit se vyjádřit hudbou všechnu tu krásu a monumentalitu lužního lesa, kterou ve své knize zachycujete tak sugestivně nejen slovy,

ale i překrásnými fotografiemi. (...) Dočetl jsem Vaši knihu a začal jsem psát svou Symfonii č. 10 – Lanžhotskou.“

Připomeňme si, že zasloužilý umělec Jan Kapr je autorem hudby k několika filmům, zná-

mý je jeho klavírní cyklus Domov nebo Pátá symfonie, nazvaná Olympijská. Pomineme-li texty některých lidových písní, v nichž jsou Lanžhot a Lanžhoťané tím či oním způsobem uváděni nebo připomínáni, pak X. symfonie – Lanžhotská od takové hudební osobnosti, jakou skladatel Jan Kapr je, se staví do čela vši hudební tvorby Lanžhotu a jeho lidu věnované. Kaprova X. symfonie – Lanžhotská je navíc i dokladem toho, jakou sílu může mít hodnotné a krásné slovesné a fotografické dílo na sensitivní umělce z jiných oborů.

A nebude nezajímavé porovnat Zelenou perlu a vlastní zážitky nad ní s X. symfonií Lanžhotskou, až tato k nám zazní... – ulka –

PAX et BONUM! MÍR a DOBRO!

- ulka -

„Mám před sebou lanžhotský zpravodaj a Vaše dva dopisy. Ptáte se, z čeho je pozdrav AHOJ, jak jsem Vám o tom kdysi dávno psal. Opakuji tedy: není to jistě výklad oficiální, spíše vyšel z duchaplnosti a nápadovosti. AHOJ chápeme jako AD HONOREM JEZU (A HO J). Česky to znamená: ke slávě nebo cti Ježíšově! Tak mne zdraví jeden ing. důchodce v domově důchodců a přitom mi stiskne s úsměvem ruku.

Poslední zpravodaj je zajímavý, skoro celý

jsem ho přečetl – ku podivu. Naše mládež obdivovala Vašeho rodáka showbyznysu Jirku Zonygu. Hned v pondělí mi to referovali a ptali se mne na něho. Když se dověděli, že je to můj žák, žasli ještě víc a chtěli, abych jim dal jeho fotku a pozval ho. Fotku jsem jim příště ukázal, patřil do našeho dětského sboru jako kytarista. Rovněž mne

zaujal článek duchovního otce o stavu střechy kostela. Sám jsem tehdy po nějaké vichřici sháňl barevné křídlice, abych doplnil chybějící.

Sehnal jsem je z nějaké kůlny v Komárnově. Jestlipak se také ještě vyrábějí? Bylo by škoda, kdyby byly nahrazeny obyčejnou. Také jsem vzpomínal na ty, co mají výročí, vybavily se mi jejich tváře. A něco bližšího jsem se dověděl i o Vašem novém domově...

Tolik z červencového dopisu věrného čtenáře zpravodaje a někdejšího našeho lanžhotského pana faráře **Mons. Josefa Valeriána z Moravce**. A nemám zapomenout pozdravovat od něho všechny ty, kteří si na něho zavzpomínají...

Nad jeho dopisem mne mimo jiné napadlo, že pokud by se v duchu monsignorova výkladu

slova AHOJ! zdravily i ony ženy, o nichž se zmiňuji ve svém pojednání o pozdravu AHOJ!, potom by to bylo od nich chvályhodné. Ale takto tomu určitě nebylo a ani mezi dobrými křesťany nebyvá.

A Jirka Zonyga může být potěšen z toho, kde všude našel své příznivce, dokonce v hodi-ně náboženství, jehož vyučující byl kdysi i jeho duchovním otcem...

Pax et bonum!

(Poznámka redakce: Kytarista ve sboru Otce Valeriána nebyl Jirka, ale jeho starší bratr Pavel.)

FOTOAPARÁT SE NEMÝLÍ...

... omylů se nezřídká dopouští ti, kteří s nimi snímky pořizují. A to tím, že je opatří pod-texty, jejichž údaje neodpovídají skutečnosti.

V roce 1911 vydal národopisec a spisovatel **Jan Noháč** tak zvanou **Vlastivědu moravskou, okres Břeclavský**. V ní můžeme najít právě dnes už spoustu vzácných a unikátních fotografií, třeba snímek číslo 25 je označený jako **Skupina poutníků z Lanžhota** a hned následující fotografie představuje **Slavnost Božího Těla v Lanžhotě** (jde pravděpodobně o oltář před domem Uhrů – Šlízků za obecnou školou). Ale nechybí ani převážná fotografie původní Boží muky v Souhradech, v publikaci nazvaná jako **Kaplička v Lanžhotě**. Fotograf pořídil snímek zhruba před sto lety, kdy prostředí kolem Boží muky a studny při ní bylo úplně jiné než dnes; na příklad nevedla ještě kolem ní hlavní cesta směrem do Břeclavi...

Na straně 64 je otištěna fotografie, ukazující menší dav lidí, s pozadím stromů a dvoupatrových budov, ale také dosti vysoké máje. Pod obrázkem je tento text: **Lanžhotské hody**. Už můj otec, někdy za první republiky označení Lanžhotské hody červeně přeškrtl a vedle s červeným podtržením napsal: **Bílovice**. Měl a má pravdu. Fotograf fotil v Bílovicích. Kdo se dopustil chybného údaje, to se už nedovíme. Snad už na tom ani nezáleží.

My máme teď starost jinou! Ne nepodobnou té předcházející. Předem však sděluji, že nikdo

Lanžhotské – bílovské hody

z nás není vinen. V letošním druhém čísle našeho zpravodaje je pojednání s názvem **Slavnost Těla a Krve Páně**. Doprovází je tři fotografie, z nichž ta první nahoře, převzatá z jiného starého tiskového zdroje, výrazně opatřuje snímek podtextem **O BOŽÍM TĚLE V LANŽHOTĚ**. A má jít o rok **1944!** Jak zmenšenina, tak i zvětšenina fotografie přesvědčivě ukazují, že o Boží Tělo u nás v Lanžhotě **n e j d e ! Ten fotozáběr k nám do Lanžhota nepatří! KAM TEDY?**

- ulka -

Jak se nám podařilo zjistit, jde pravděpodobně o slavnost v Kosticích u kapličky. Podle jedné pamětnice z Kostic bývaly v Kosticích vždy oslavy Božího Těla a také Srdce Páně. V roce 1944 byl ve Tvrdonicích kostel vyhořelý a protože Kostice a Tvrdonice patří do jedné farnosti, byla oslava společná – proto tolik lidí.

- red -

ZAPOMÍNANÉ HROBY

- ulka -

Chtěl bych věřit, že na našem lanžhotském hřbitově žádný z hrobů mezi zapomínané, neřku-li **zcela zapomenuté**, nepatří. Že ke každému stále někdo buď pravidelně nebo občas přichází, aby o něj pečoval a kladl na něj kytice.

Bohužel jsou i takové hroby, nejčastěji z devatenáctého století, ke kterým už nemá kdo chodit, potomci pochovaných se také pomínuli. A nejsou to hroby s náhrobky lidí bez většího významu, kdysi v životě obce vážené osobnosti.

Třeba, jak už jsem o něm po dvakrát ve zpravodaji psal, nadučitel Bohumil Rozhon. Ačkoliv byl pohřben před více než sto lety a v Lanžhotě nemá už žádné příbuzné, při pohledu na jeho hrob (pomník nechalo renovovat město Lanžhot) hned poznáme, že o něj pečuje laskavá ruka a dobré srdce. Nositelkou této pečovatelské obětavosti je v tomto případě (ale ne toliko v tomto) paní **Anna Bartošová z Lesíčkové ulice**, rodačka z Lužic. **Děkuji jí těmito pár řádky...**

STARÉ HRAČKY V PRUŠÁNKÁCH

Podzimní výstavy v Prušánkách mají již mnoholetou tradici. Letos jsme se rozhodli

uspořádat výstavu starých hraček a betlémů. Pokud doma máte schované staré hračky, prosím, nabídněte je k zapůjčení. Jsme si vědomi toho, že dnes jsou staré věci vzácností a každý majitel si je pečlivě uchovává. Máme však obavy, že si s nabídkou našich občanů tentokrát nevystačíme. Proto vás prostřednictvím vašeho zpravodaje prosíme o jejich zapůjčení.

Za vaši vstřícnost a ochotu vám předem děkuji. Hračky můžete přinést do naší knihovny.

*Vlasta Trechová,
organizátorka výstavy*

TISKAŘSKÝ ŠOTEK

Fotbalisté mají smůlu. Nevím, proč si tiskařský šotek zasedl právě na fotbalisty, ale stalo se, že už dvakrát vymazal autorům článků o fotbale jméno. Nejdrůbev byl Jožka Jirava a pak zase Jožka Říha. Abychom chybě pro příště předešli, raději budeme dávat jméno pod název článku. Tak šotku, a máš po „ptákách“...

-red-

1. Víte, co udělat, když...

POTŘEBUJETE NAHLÁSIT MIMOŘÁDNOU UDÁLOST?

Vaše cesty k bezpečí

VOLEJTE PŘÍSLUŠNOU LINKU TÍŠŇOVÉHO VOLÁNÍ:

- 150 - Hasičský záchranný sbor ČR
- 155 - Zdravotnická záchranná služba Jm kraje
- 156 - Městská policie
- 158 - Policie ČR
- 112 - Jednotné evropské číslo tísňového volání

OPERÁTOROVI NAHLASTE:

CO SE STALO? „Hlásím požár bytu ve 4. patře panelového domu. Z okna vychází hustý dým.“
KDE SE TO STALO? „V Brně - Lišni, na Vítkově ulici číslo 90.“

KDO VOLÁ? „Jmenuji se Leona Bauerová, můj telefon je: ...“

Nezavěšujte, vyčkejte na případné dotazy operátora. Po ukončení hovoru očekávejte možný zpětný telefonát pro ověření události.

Partneři
projektu:

HSZ Jm kraje
www.firebrno.cz

PCP - Město Brno
www.policebrno.cz

Střední zdravotní škola
<http://www.stzsk.cz>

Chcete vědět víc? Další rady chytrých blondýnek najdete podrobněji na:
WWW.FIREBRNO.CZ/VASE-CESTY-K-BEZPECI

Foto & grafika: www.obrazky.wibz.cz

NÁVRAT BEZ PALETY

Jožulka Uher, foto: V. Obereigner

Nebo se mýlím? Rád bych, ale sám podle sebe vím, do čeho všeho nám stáří sahá únavou.

Je z rodu téměř stoletých, je tedy vůbec **už starý?** Pravda, před rokem nechal za sebou pětasedmdesátku, ale na čele a nikde jinde na těle mu to napsáno nenajdete. A když snad, tak stejně byste mu to nestačili přechytit, protože stále šlape do pedálů kola.

Známe se od pravěků našich životů. S ko-lébkami téměř na stejném konci Lanžhota: já v Nové, on na Pastvisku. Spolu jsme hrávali v roce 1949 za slavný fotbalový dorost Soko-la Lanžhot, já pravé křídlo, on levou spojku. Z postele rodného domku to mívál na trávník hřiště na Pastvisku třicet kroků: přes cestu a plot. Ten o trénincích zásadně přelézal, obut do nezapnutých knoflíčkových černých papučí nad kotníky. Když mu na pravačku sedl ode mne pěkný centr, tak to byla volejovka, jen to hvízdlo: za balónem letěl samozřejmě i papuč. Hádám, že by to svedl i dnes...

Já pro nemoc nedostudoval gympl, on se vyučil zručným stolařem. Leč hoblík mu v ruce na celý život nezůstal. Nosil v umíněné hlavě více jenom nějaké hobliny. Byl nadmíru sečtělý a snad ve všem v diskuzích vůči mně oponent. Respektoval jsem ho i jeho pokusy v oblasti poezie. A jen tak nahonem a na dálku jsem zahlédl jeho první úsilí vydat ze sebe něco štětcem a paletou. Vybíral si dobré předlohy a oplyval puntíkářskou trpělivostí. Nedostávalo se mu jí jinde?

O tom psát nechci a netřeba. Každému z nás se životní cesta všelijak kroutí. Když se asi před třemi roky vrátil do Lanžhota **ze světa**, ve kte-

rém skoro třicet let prožil na Vysočině, už vy-rovnaný ve filozofii a bez papučí, poznal jsem ho jako **malíře krajináře**. Z jeho skromných příznání jsem pochopil, že vytvořil stovky olejo-maleb, které bychom všechny nedohledali v ro-dinných domech i veřejných budovách. Často se tam dostaly díky jeho štědrému dárcovství. Můj případ je toho dokladem. Vyrozdával se...

Paletu a štětec údajně navždy odložil. Už má oči, srdce a duši pouze pro podlanžhotský lužní les. Z útulného domku u starého mlýna na Kyjovce má to do něho na dohled, stačí pár zašlápnutí na kole, jehož zadní nosič by mohl vyvážet palivové metrové dříví ze staré foroty, pokud by se tam ještě nějaké skladovalo.

Z těch, kteří jsme mu zpívali kdysi dávno v jeho pokoji rodného domu u hřiště na Pastvisku **svícu**, žijeme snad už jenom dva. A na hřišti samotném, na trávě kdysi plné sedmikrásek, už také v daleké minulosti dopásl krávy jeho starší, tělesně postižený bratr Štěpán. Jejich tatíček pocházel se starého lanžhotského rodu **Mikuličů-Majdáků**, zatímco maminka doputovala k nám, ani nevím z jakého daleka, jako podomní prodáváče koření.

Vojta byl jejich poslední dítě, hodně pod staré roky, jak se mi chlubívali jeho tatíček Jos-ka, se kterým, coby už téměř s osmdesátníkem, málem že prohrál mladý **Ladona Uhlíř** v běhu „na půlku hřiště“.

Vojta tedy už nemaluje. Škoda, ale nevádí, jeho obrazy budou ještě hodně dlouho těšit ty, kteří je mají denně před očima, jako on ten jím milovaný les...

Zpravodaj Městského úřadu Lanžhot vychází čtvrtletně v nákladu 950 ks, vydává Město Lanžhot, adresa redakce Náměstí 177, 691 51 Lanžhot, e-mail: urad@lanzhot.cz, tel.: 519 336 107 místo vydávání Lanžhot, odpovědná redaktorka Jaroslava Bartošová, telefon 519 336 794, e-mail: bartosova@lanzhot.cz. Vyhraujeme si právo na gramatickou úpravu textů. Vyšlo: září 2008. Tisk z dodaných podkladů: Tiskárna Blažej Pálka, Břeclav. Registrováno Ministerstvem kultury ČR, reg. číslo MK ČR E 11687. Uzávěrka zpravodaje 4/2008 – 21. 11. 2008

Návrat bez palety

Balvány

Povodeň

Podzim na Pohansku

Ráno v lužním lese

Foto Lukáš Hrnčář